

REPUBLIKA HRVATSKA

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**Izvješće
o provedbi Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u
Republici Hrvatskoj
u razdoblju od 2016. do 2020. godine**

Zagreb, lipanj 2021.

Uvod

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 13. srpnja 2016. godine donijela Odluku o donošenju **Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine** (Narodne novine, broj 68/16) (u dalnjem tekstu: Strategija) kojom se strateški opredijelila za uravnoteženu i jasnu politiku razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa i širokopojasnih usluga, koju provode nadležne institucije u svojem djelokrugu. Strategija predstavlja kontinuitet politike Vlade Republike Hrvatske u strateškom planiranju razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj, nastavno na strategije razvoja širokopojasnog pristupa za razdoblja 2006.-2008., 2009.-2012. i 2012.-2015.

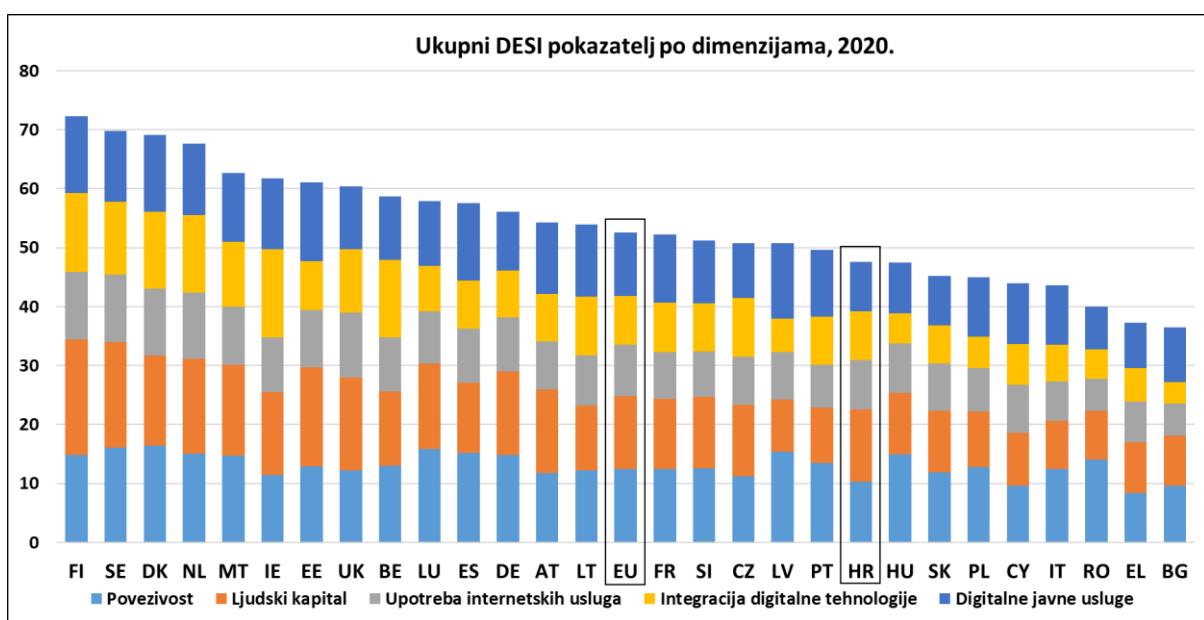
Strategijom su utvrđeni ciljevi, aktivnosti, nositelji i dinamika ostvarivanja, način ostvarivanja suradnje nadležnih tijela državne uprave s tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, gospodarskim subjektima, nevladinim i međunarodnim organizacijama.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pozvane su da u svojim razvojnim dokumentima, a posebno u županijskim razvojnim strategijama i planovima razvojnih programa planiraju projekte u skladu s prioritetom iz Strategije regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine (Narodne novine, broj 75/17), u okviru specifičnog cilja 2a1. Razvoj širokopojasne infrastrukture mreža sljedeće generacije (NGN) u područjima bez zadovoljavajućeg komercijalnog interesa za investicije u infrastrukturu mreža sljedeće generacije (NGN), za maksimalno povećanje socijalne i gospodarske koristi, koji se odnosi na razvoj i unaprjeđenje informacijske i elektroničke komunikacijske infrastrukture, odnosno da planiraju potrebe za širokopojasnim pristupom i razvojne dokumente uskladiju sa Strategijom.

Dosadašnji razvoj širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj nije bio zadovoljavajući, odnosno nije rezultirao dostupnošću širokopojasnog pristupa s dovoljno velikim brzinama. To se posebno odnosi na dostupnost širokopojasnog pristupa s brzinama od najmanje 30 Mbit/s, i s brzinama od najmanje 100 Mbit/s, kako je zacrtano Strategijom. Na temelju provedenih analiza vidljivo je da Hrvatska i dalje zaostaje za državama članicama Europske unije u pogledu razvoja širokopojasnog pristupa, naročito mreža sljedeće generacije (NGN), te da se i dalje, prema stanju dostupnosti širokopojasnog pristupa početkom 2020. godine, našla među najslabije pozicioniranim državama EU-a.

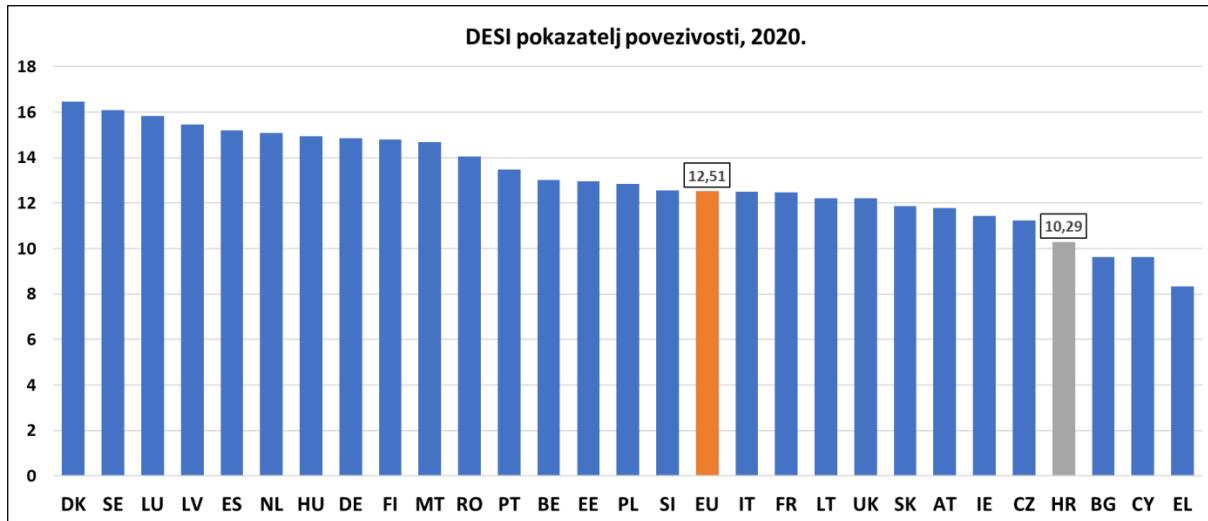
Europska komisija redovito prikuplja i objavljuje mjerodavne pokazatelje razvijenosti širokopojasnog pristupa unutar Pokazatelja gospodarske i društvene digitalizacije (DESI – eng. Digital Economy and Society Index).

Prema podacima za 2019., koji su objavljeni u DESI izvješću za 2020., ukupna vrijednost DESI pokazatelja stavlja Hrvatsku na 20. mjesto unutar EU-a, ispod prosjeka EU-a (Slika 1).

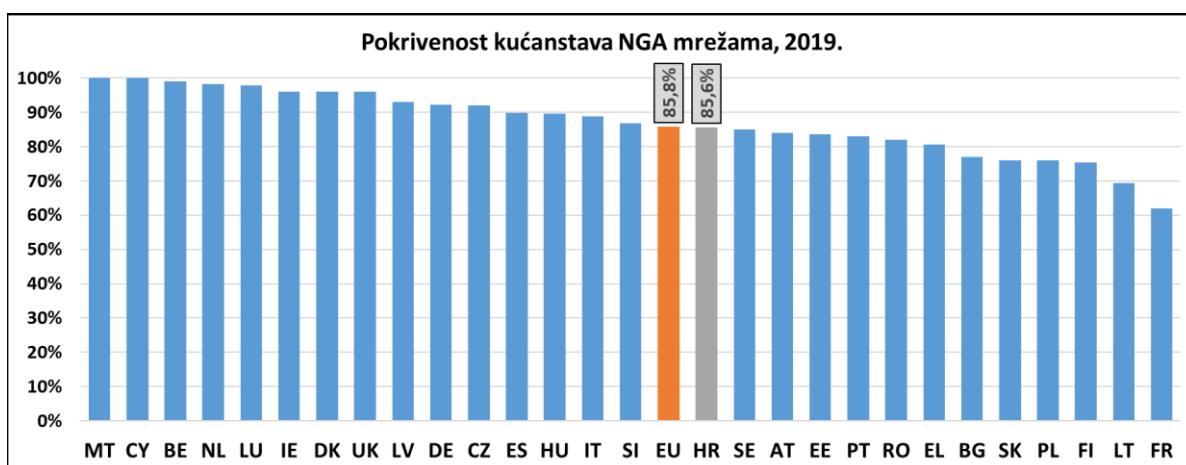
Slika 1 – Ukupna vrijednost DESI pokazatelja, 2020.

U ukupnoj vrijednosti kompozitnog DESI pokazatelja koji obuhvaća pet osnovnih dimenzija (povezivost, ljudski kapital, upotreba internetskih usluga, integracija digitalne tehnologije i digitalne javne usluge), za razvoj širokopojasnog pristupa najznačajnija je kategorija Povezivosti (eng. connectivity). DESI pokazatelj u kategoriji Povezivosti za 2020. pozicionira Hrvatsku na 25. mjesto među državama članicama EU-a (Slika 2). Glavni razlozi takve pozicije su nedostatno korištenje širokopojasnih priključaka, pogotovo ultrabrzih, uz relativno visoke maloprodajne cijene usluga širokopojasnog pristupa.

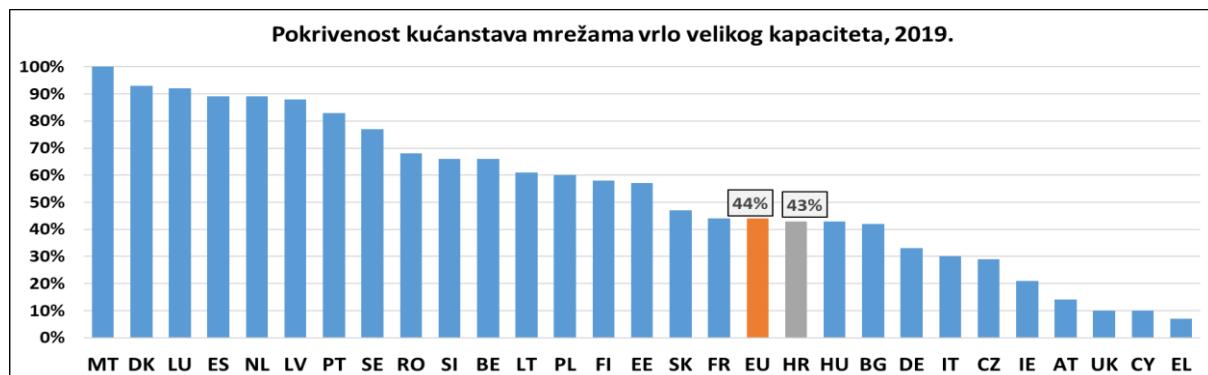

Slika 2 – DESI pokazatelj povezivosti, 2020.

Prema pokrivenosti kućanstava mrežama sljedeće generacije (eng: NGA – Next Generation Access) i mrežama vrlo velikog kapaciteta (eng: VHCN – Very High Capacity Network), Hrvatska je 2019. bila na 16., odnosno 18. mjestu unutar EU-a (Slika 3, Slika 4), što su vrijednosti blizu prosjeka EU-a za obje kategorije mreže.

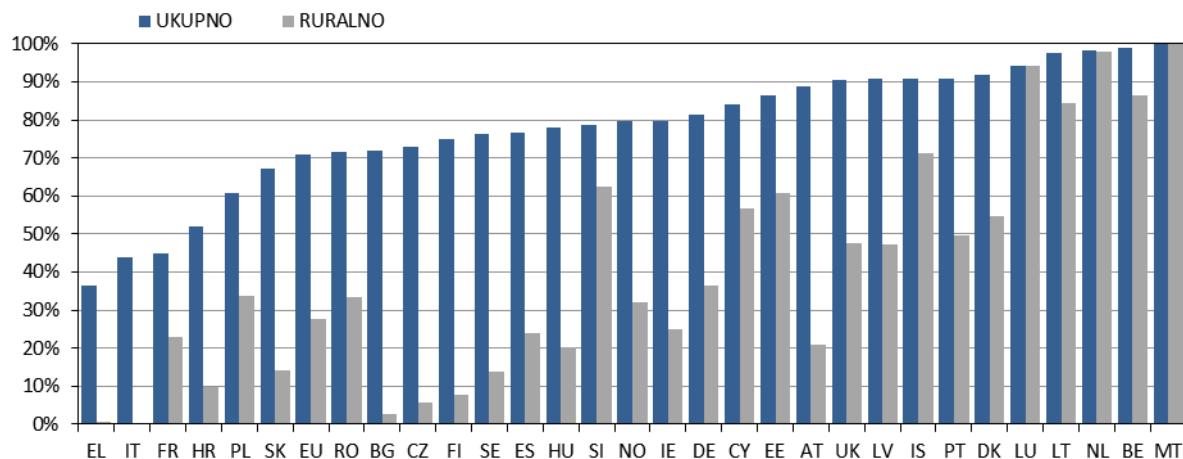

Slika 3 – Pokrivenost kućanstava NGA mrežama, 2019.

Slika 4 – Pokrivenost kućanstava mrežama vrlo velikog kapaciteta, 2019.

NGA mreže su uglavnom zastupljene u urbanim dijelovima, što je rezultat ulaganja operatora elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, dok je u ruralnim dijelovima dostupnost NGA mreža nezadovoljavajuća.

Slika 5 - Dostupnost širokopojasnog pristupa internetu putem nepokretne mreže – NGA (FTTP, VDSL, Docsis 3.0, i dr.)

Kako bi potaknula razvoj i ulaganja u području razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa te mreža i usluga temeljenih na mrežama sljedeće generacije (eng: Next Generation Networks – NGN), Vlada Republike Hrvatske je donošenjem Strategije zadužila sva nadležna tijela javne vlasti da svoje sektorske politike, strategije i programe, a osobito one koji sadrže odrednice nacionalnog i regionalnog razvoja ili se odnose na razvoj javnih usluga, usklade s ciljevima Strategije kako bi se poboljšala koordinacija razvoja infrastrukture i usluga širokopojasnog pristupa te osigurala ulaganja, i to ne samo iz finansijskih planova tijela javne vlasti nadležnih za razvoj informacijskog društva i elektroničkih komunikacija, nego i iz sredstava namijenjenih ruralnom i regionalnom razvoju, obrazovanju, znanosti, poduzetništvu i pojedinim gospodarstva.

Nadzor i praćenje provedbe osigurano je putem redovitih sjednica Povjerenstva za nadzor i praćenje provedbe Strategije, koje je osnovano pri Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.

Za provedbu mjera poticanja razvoja širokopojasnog pristupa nužna je suradnja svih tijela javnih vlasti koja su, u svom djelokrugu, odgovorna za pojedine sastavnice o kojima ovisi uspješnost provedbe mjera i aktivnosti Strategije, te su stoga Odlukom Vlade Republike Hrvatske o donošenju Strategije zaduženi nositelji pojedinih mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana, koji je sastavni dio Strategije, da u predviđenim rokovima provedu mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti. Za provedbu mjera i aktivnosti Strategije zadužena su sljedeća tijela javne vlasti:

- 1) Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (MMPI)
- 2) Ministarstvo prostornoga uredenja, graditeljstva i državne imovine (MPGI)
- 3) Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU)
- 4) Ministarstvo zdravstva (MIZ)
- 5) Ministarstvo financija (MF)
- 6) Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR)
- 7) Državna geodetska uprava (DGU)
- 8) Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)
- 9) Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR)
- 10) Odašiljači i veze d.o.o. (OIV)
- 11) Ministarstvo pravosuđa i uprave (MPU)

Ciljevi i mjere

Glavni strateški cilj Vlade Republike Hrvatske je stvaranje preduvjeta za ubrzani razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa internetu i usluga za koje su potrebne velike brzine pristupa, kao temelja koji će omogućiti daljnji razvoj informacijskog društva i društva znanja, uz osiguranje dostupnosti usluga širokopojasnog pristupa pod jednakim uvjetima na cijelom području Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske utvrđuje da je razvoj infrastrukture i usluga širokopojasnog pristupa internetu, brzinama većim od 30 Mbit/s, od interesa za Republiku Hrvatsku i jedan od preduvjeta razvoja suvremenog gospodarstva te stoga ovom Strategijom daje snažan politički i djelatni poticaj stvaranju uvjeta za ubrzavanje razvoja brzog širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj i dostizanju razine njegove dostupnosti i korištenja jednakih barem prosjeku Europske unije, do kraja 2020. godine. Istovremeno, Strategija stavlja naglasak i na potrebu osiguranja dostupnosti širokopojasnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s, kako bi razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa pratilo i razvoj usluga i aplikacija kojima su za nesmetani rad potrebne brzine širokopojasnog pristupa veće od 100 Mbit/s, što uključuje i simetričnost pristupnih brzina.

Dostupna napredna NGN infrastruktura i mreže rezultira povećanjem korištenja informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) na određenom području, čime se izravno ubrzava gospodarski razvoj i povećava razina društvenog boljštika na područjima na kojima je dostupna, te omogućuje tranziciju prema digitalnom društvu i gospodarstvu. Razlika u razvoju i dostupnosti napredne širokopojasne infrastrukture (i šire usluga IKT-a) između gušće naseljenih većih urbanih sredina i rjeđe naseljenih područja u manjim ruralnim sredinama označava se pojmom digitalnog jaza. S tim u vezi, manjim ruralnim sredinama u kojima napredna širokopojasna infrastruktura nije dostupna onemogućen je rast i razvoj utemeljen na IKT-u što može rezultirati društvenim i gospodarskim zaostajanjem područja.

Strategijom se promiče ujednačen razvoj i dostupnost NGN infrastrukture i mreža na cijelom području države, kako bi se postavili preduvjeti za ostvarenje ravnomernog gospodarskog i društvenog razvoja i smanjenje svih oblika razlika na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini. Osim smanjivanja digitalnog jaza između urbanih i ruralnih sredina na nacionalnoj razini, cilj Strategije je i smanjiti razliku Republike Hrvatske u odnosu na prosjek Europske unije u razinama dostupnosti i korištenja brzog širokopojasnog pristupa internetu. Strategijom se usredotočuje i na poticanje širokopojasne ponude i potražnje elektroničkih usluga te osiguranje djelotvornog tržišnog natjecanja u sektoru telekomunikacija.

Strateški ciljevi Republike Hrvatske u području širokopojasnog pristupa usklađeni su sa ciljevima Europske unije u ovom području, definiranim u okviru stupa 4. Digitalne agende za Europu.

Temeljni ciljevi Vlade Republike Hrvatske definirani u ovoj Strategiji do kraja 2020. godine su:

1. Ostvariti pokrivenost pristupnim mrežama sljedeće generacije (NGA), koje omogućuju pristup internetu brzinama većim od 30 Mbit/s prema korisniku (downstream) za sve stanovnike Republike Hrvatske
2. Najmanje 50% kućanstava Republike Hrvatske da budu korisnici usluge pristupa internetu brzinom od 100 Mbit/s ili većom

Kako bi se postigli ambiciozni ciljevi 100%-ne populacijske pokrivenosti brzim širokopojasnim pristupom i 50% kućanstava korisnika ultrabrzog interneta, u Strategiji su određene tri skupine poticajnih mjer, u okviru kojih je razrađeno 13 provedbenih mjer, sa povezanim aktivnostima, navedenim u Akcijskom planu za razdoblje od 2016. do 2020. godine.

Poticajne mjere Strategije podijeljene su u 3 osnovne skupine:

1. Sveobuhvatno informiranje o širokopojasnom pristupu velikih brzina:

1. Informiranje javnosti o stanju dostupnosti širokopojasnog pristupa
2. Promocija svih društvenih i ekonomskih koristi vezanih uz dostupnost širokopojasnog pristupa velikih brzina

3. Edukacija i zaštita prava korisnika interneta
  2. Stvaranje poticajnog okruženja za ulaganja u širokopojasne mreže velikih brzina:
    1. Smanjenje troškova izgradnje širokopojasnih mreža velikih brzina
    2. Pojednostavljenje i ubrzanje administrativnih procedura za izgradnju širokopojasnih mreža velikih brzina na svim razinama tijela javne vlasti
    3. Politika dodjele radiofrekvencijskog spektra za pružanje širokopojasnog pristupa velikih brzina
  3. Poticanje izgradnje širokopojasnih mreža velikih brzina u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja u širokopojasne mreže velikih brzina:
    1. Financiranje izgradnje širokopojasnih mreža velikih brzina
    2. Osiguranje administrativnih i tehničkih kapaciteta u tijelima državne uprave koji će omogućiti provedbu projekata sufinanciranja izgradnje širokopojasnih mreža velikih brzina
- Programi poticajnih mjera izgradnje širokopojasne infrastrukture strukturirani su prema ciljanim područjima primjene, odnosno prema kategorizaciji dijelova Hrvatske u odnosu na stanje osnovnog širokopojasnog pristupa (tradicionalna bijela, siva i crna područja).
- U okviru poticajnih mjera, određeno je **13 provedbenih mjera Strategije:**
1. Izrada pravnog okvira za potrebe verifikacija boja ciljanih područja unutar projekta razvoja NGN mreže iz sredstava državnih potpora i financiranja razvoja širokopojasnog pristupa
  2. Promocija svih društvenih i ekonomskih koristi vezanih uz dostupnost širokopojasnog pristupa velikih brzina
  3. Mjere za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina
  4. Uspostava središnjeg repozitorija katastra vodova, s modulom GIS EKI i povezane opreme te jedinstvene informacijske točke za razmjenu podataka o planiranim radovima
  5. Pojednostavljenje procedura za ishodenje potrebnih dozvola za objekte elektroničke komunikacijske infrastrukture
  6. Osiguranje preduvjeta za dodjelu radiofrekvencijskog spektra u pojasu 694-790 MHz (druga digitalna dividenda) za širokopojasni pristup
  7. Izrada Prijedloga odluke Vlade RH o donošenju Nacionalnog programa razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (NP-BBI)
  8. Provedba Okvirnog nacionalnog programa za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (ONP)
  9. Provedba Nacionalnog programa razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (NP-BBI)
  10. Edukacija javnosti o utjecaju elektromagnetskih polja i neionizirajućeg zračenja baznih postaja javnih pokretnih komunikacijskih mreža na zdravlje ljudi
  11. Povećanje investicijskog potencijala privatnog sektora
  12. Evaluacija učinka provedenih mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana Strategije
  13. Financiranje izgradnje širokopojasnih mreža velikih brzina

U okviru provedbenih mjera definirane su planirane aktivnosti, određena su tijela nadležna za provedbu aktivnosti u okviru mjere, planirani rokovi provedbe, određen je izvor sredstva, kao i iznos sredstava potreban za provedbu mjera. Ukupna procijenjena finansijska sredstva potrebna za provedbu mjera Strategije iznose 5,759 mlrd HRK.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (MMPI) je u razdoblju od 2016. do 2020. godine u sklopu svojih redovitih aktivnosti osobito stavilo naglasak na:

- Kontinuirano sudjelovanje u razvoju zakonodavstva u području elektroničkih komunikacija u Europskoj uniji, s posebnim naglaskom na propise vezane uz širokopojasni pristup i državne potpore;
- U cilju olakšavanja ulaganja u elektroničku komunikacijsku infrastrukturu izrađen je i donesen Zakon o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (Narodne novine, broj 121/16.), kojim su u pravni poredak Republike Hrvatske prenesene odredbe Direktive 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina. Cilj ovoga Zakona je olakšavanje i poticanje postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina kroz niz mjera kojima se promiče zajedničko korištenje postojeće fizičke infrastrukture, potiče gradnja integrirane infrastrukture te omogućuje djelotvornije postavljanje nove fizičke infrastrukture s ciljem smanjenja troškova postavljanja tih mreža.
- U razdoblju provedbe Strategije, MMPI je izradio Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (dalje u tekstu: ONP). ONP je provedbeni program i ujedno program državnih potpora usmjeren ostvarivanju nacionalnih strateških ciljeva utvrđenih Strategijom i Digitalnom agendum za Europu u razdoblju do 2020. godine, osobito u dijelu osiguranja dostupnosti brzog širokopojasnog pristupa na cijelom području Republike Hrvatske kojim se daju upute i smjernice nositeljima pojedinačnih projekata, u skladu s budućim razvojnim potrebama na lokalnoj i regionalnoj razini, a u cilju poticanja daljnog razvoja tržišta elektroničkih komunikacija. ONP predstavlja nacionalnu shemu državnih potpora usmjerenu na područja na kojima je dokazan tržišni neuspjeh ili gdje nema komercijalnog interesa za izgradnju širokopojasne infrastrukture. ONP program je decentralizirani program i nositelji pojedinačnih projekata su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Nakon provedenog postupka provjere usklađenosti ONP-a s pravilima državnih potpora i donesene Odluke Europske komisije (Odluka EK br. SA.38626(2015/N), Vlada RH je u srpnju 2016. godine donijela Odluku o donošenju ONP-a (Narodne novine, broj 68/16). Donošenjem ONP-a ispunjen je i drugi od tri preduvjeta za korištenje sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u skladu s Operativnim programom "Konkurentnost i kohezija" u razdoblju od 2014. do 2020. godine, u okviru Prioritetne osi 2: "Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije", za specifični cilj "2al Razvoj infrastrukture širokopojasne mreže sljedeće generacije u područjima bez infrastrukture širokopojasne mreže sljedeće generacije i bez dovoljno komercijalnog interesa, za maksimalno povećanje socijalne i ekonomski dobrobiti". Odlukom Europske komisije odobrena su ukupna procijenjena finansijska sredstva od najviše 1.890 milijuna kuna (252 milijuna EUR), od čega se 117,2 milijuna EUR financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERRF), a preostalih 134,8 milijuna EUR osigurava Republika Hrvatska kao nacionalno sufinanciranje.

U skladu s točkom II. predmetne Odluke Vlade RH, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (u dalnjem tekstu: HAKOM) određena je nositeljem ONP-a (u dalnjem tekstu: NOP), te je u tu svrhu osnovala zasebnu unutarnju ustrojstvenu jedinicu za obavljanje zadataka utvrđenih ONP-om i pružanje stručne potpore Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova EU.

U skladu s točkom III. Odluke Vlade RH, u obavljanju poslova Nositelja ONP-a, Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti obavlja sljedeće zadaće u provedbi ONP-a te koordinaciji i odobrenju pojedinačnih projekata unutar ONP-a, prema opisu danom u ONP-u:

- poslove konzultativne podrške nositeljima aktivnosti pripreme pojedinačnih projekata na lokalnoj i/ili regionalnoj razini (općine, gradovi, županije), odnosno nositeljima pojedinačnih projekata (u dalnjem tekstu: NP) kod pripreme plana razvoja širokopojasne infrastrukture (u dalnjem tekstu: PRŠI)
- preliminarnu provjeru usklađenosti nacrta PRŠI-ja sa strukturnim pravilima ONP-a
- koordinaciju provedbe postupaka savjetovanja sa zainteresiranim javnošću pojedinačnih projekata (objava informacije na internetskim stranicama NP-a i NOP-a), stručnu podršku NP-ovima pri provjeri kredibiliteta najavljenih planova ulaganja operatora elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga te odobravanje konačne verzije PRŠI-ja

- koordinaciju postupaka javne nabave u pojedinačnim projektima (objava informacije o nabavi i sklopljenim ugovorima na internetskim stranicama NP-a i NOP-a), stručnu podršku NP-ovima u verifikaciji kvalitete zaprimljenih ponuda i iznosa traženih potpora u investicijskim modelima A i C
- podršku NP-ovima u pojedinačnim projektima pri određivanju veleprodajnih uvjeta i naknada za pristup infrastrukturi i mrežama izgrađenima u projektima u okviru ONP-a
- izradu smjernica za nositelje pojedinačnih projekata o načelima veleprodajnog pristupa i određivanju naknada
- sve druge poslove u vezi s praćenjem provedbe ONP-a i izvješćivanja o provedbi ONP-a prema Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture
- uspostavu središnje internetske stranice za objavu svih podataka o ONP-u, u skladu s točkom 78. podtočkom (j) Smjernica za primjenu državnih potpora koje se odnose na brzi razvoj širokopojasnih mreža
- poslove stručne tehničke podrške Posredničkom tijelu razine 1 (PT1)
- davanje tumačenja i mišljenja u vezi s provedbom ONP-a.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU, kao Posredničko tijelo razine 1 i upravljačko tijelo za OPKK izradilo je Kriterije i metodologiju za odabir operacija za tematski cilj 2a1, koje je usvojio Odbor za praćenje OPKK. Postupak javnog savjetovanja proveden je u periodu od 7. lipnja 2018. do 7. srpnja 2018. godine, što je bio preduvjet za izradu konačnih prijedloga Planova razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI) na lokalnoj razini.

Kako bi se u potpunosti zaokružila strateška odrednica Nacionalnog NGN Plana za Hrvatsku te zaokružili planski dokumenti usmjereni na poticanje razvoja širokopojasne infrastrukture u Hrvatskoj, izrađen je Nacionalni program razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, kao preduvjet razvoja pristupnih mreža sljedeće generacije (u dalnjem tekstu: NP-BBI program) (eng. National Programme for Broadband Backhaul Infrastructure), koji je provedbeni program izgradnje i upravljanja agregacijskim dijelovima širokopojasnih mreža sljedeće generacije, te predstavlja skup smjernica za izradu projekata izgradnje širokopojasne agregacijske mreže. NP-BBI program podržava isključivo pasivnu svjetlovodnu infrastrukturu koja omogućuje ultrabrz pristup internetu.

Dana 6. lipnja 2017. godine Europska komisija je donijela odluku o usklađenosti Programa s pravilima državnih potpora (Odluka EK br. SA.41065(2016/N), a Vlada RH je u travnju 2018. donijela Odluku o donošenju NP-BBI programa (Narodne novine, broj 37/18). Programom je planirano obuhvatiti ukupno 540 ciljanih naselja (koja čine 25,0% ukupnog stanovništva Hrvatske), koja se nalaze u prigradskim i ruralnim područjima Hrvatske u kojima takva infrastruktura ne postoji ili je trenutno dostupna samo agregacijska mreža povjesnog operatora. Ciljana područja izgradnje širokopojasne agregacijske infrastrukture verificirana su kroz dva provedena savjetovanja sa zainteresiranim javnošću. Intervencija Programom nužna je budući da postojeći kapaciteti i tehnološke karakteristike postojeće agregacijske mreže ne omogućuju razvoj pristupnih NGA mreža te razvoj konkurentne ponude NGA usluga u prigradskim i ruralnim područjima Hrvatske. Takva situacija otežava jednolik razvoj NGA širokopojasnog pristupa na nacionalnoj razini, uključujući provedbu komplementarnog Okvirnog nacionalnog programa izgradnje pristupnih mreža (ONP). Ovaj Program je nastavak Projekta objedinjavanja svjetlovodne infrastrukture u trgovачkim društvima u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske (Projekt OSI) koji uspješno provodi društvo Odašiljači i veze d.o.o., a kojim je obuhvaćena postojeća svjetlovodna infrastruktura i infrastruktura kabelske kanalizacije u vlasništvu ili pod upravljanjem javnih poduzeća, radi stavljanja viškova infrastrukture na tržiste elektroničkih komunikacija pod veleprodajnim uvjetima (ukupno 8.000 km svjetlovodne infrastrukture). Kao topološki nastavak jezgrene mreže Projekta OSI, dijelom koristeći i postojeće slobodne kapacitete kabelske kanalizacije unutar Projekta OSI, Programom je planirana gradnja pasivne infrastrukture svjetlovodnih niti u područjima u kojima operatori nemaju odgovarajuće NGN agregacijske mreže i gdje ne postoji komercijalni interes za njihovu izgradnju.

Odlukom EK odobrena su ukupna procijenjena finansijska sredstva za provedbu mjere do najviše 770.640 milijuna kuna (101.4 milijuna EUR), od čega će se 665.120 milijuna kuna (86,2 milijuna EUR), ili 85%, financirati iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERRF), a preostalih 115.520 milijuna kuna (15,2 milijuna EUR), ili 15%, osigurava Republika Hrvatska kao nacionalno sufinanciranje. Godišnja finansijska sredstva za

provedbu Programa iznose 110.520 milijuna kuna (14,5 milijuna EUR) u razdoblju 2017-2023. NP-BBI će biti izvođen po modelu Javnog DBO-a (Public Design Build and Operate) kao „Veliki projekt“ kojeg će voditi MMPI kao Nositelj programa, dok će društvo Odašiljači i veze d.o.o. (OIV) u 100% državnom vlasništvu, biti odgovorno za samu tehničku provedbu Programa. Nadzor nad provedbom ima Nositelj NP-BBI (MMPI). Tako izgrađena infrastruktura ostaje u državnom vlasništvu i daje se u dugoročni najam (IRU model) svim operatorima na tržištu pod jednakim uvjetima i u skladu s njihovim potrebama.

U svrhu rasterećenja investicijskog potencijala operatora pokretnih komunikacija u Republici Hrvatskoj te stvaranja poticajnog okruženja za daljnja ulaganja na tržištu elektroničkih komunikacija, a osobito za poticanje ulaganja u razvoj pokretnih mreža nove generacije i izgradnju širokopojasne infrastrukture velikih brzina, u prosincu 2017. godine ministar mora, prometa i infrastrukture donio je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o plaćanju naknada za pravo korištenja adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra (Narodne novine, broj 126/17), kojim je smanjena visina godišnje naknade za uporabu neuparenog radiofrekvencijskog spektra kojim se koriste sva tri operatora pokretnih komunikacija za jednu trećinu postojećeg iznosa, i to u ukupnom iznosu od oko 182 milijuna kuna godišnje. U lipnju 2018. godine ministar mora, prometa i infrastrukture donio je Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o plaćanju naknada za pravo uporabe adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra (Narodne novine, broj 55/18), kojim je nastavljena provedba rasterećenja investicijskog potencijala operatora javnih mreža pokretnih komunikacija, u cilju uklanjanja postojećih prepreka za ulaganja na ovom tržištu. Tako je ukinuta jednokratna naknada za dozvolu za uporabu radiofrekvencijskog spektra za javne mreže pokretnih komunikacija, u visini od 150 milijuna kuna (ukupno 450 milijuna kuna za sva tri operatora), čime je uklonjena postojeća ulazna prepreka za ulaganja operatora u radiofrekvencijski spektar potreban za uvođenje i razvoj 5G tehnologija i usluga u Republici Hrvatskoj. Također je ukinuta godišnja naknada za dio radiofrekvencijskog spektra koji operatori javnih mreža pokretnih komunikacija ne upotrebljavaju zbog tehnoloških ograničenja, a propisan je i mehanizam kojim će se učinak smanjenja visine godišnje naknade za uporabu neuparenog radiofrekvencijskog spektra ravnomjerno primijeniti na sve operatore javnih mreža pokretnih komunikacija u Republici Hrvatskoj. Pravilnicima o izmjenama i dopuni Pravilnika o plaćanju naknada za pravo uporabe adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra (Narodne novine, broj 99/18, 64/19 i 73/20) nastavljen je trend dalnjeg smanjenja naknada, te je naknada za javne mreže pokretnih komunikacija smanjena upola kroz izmjenu formule u čl. 10. st.2 (koeficijent s 20 smanjen na 10) i na temelju primjene čl. 3 istog Pravilnika iz 2020. propisan i povrat razlike između iznosa naknade uplaćene za zadnje obračunsko razdoblje i iznosa te naknade utvrđene izmjenama Pravilnika iz 2020.

Vlada RH je na sjednici 23. siječnja 2020. godine donijela Zaključak kojim se Grad Osijek određuje prvim velikim gradom u Republici Hrvatskoj u kojem će se do 31. prosinca 2020. godine izgraditi 5G mreža i pustiti u komercijalni rad 5G usluge. Predmetni zaključak donesen je temeljem Komunikacije Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija "5G za Europu – Akcijski plan", koja sadržava jasne smjernice za poticanje razvoja infrastrukture i usluga pokretnih komunikacija pete generacije do 2020. godine. Tijekom 2019. godine Stručna radna skupina, sastavljena od predstavnika Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti te operatora pokretnih komunikacija u Republici Hrvatskoj (Hrvatski Telekom d.d., A1 Hrvatska d.o.o. i Telemach Hrvatska d.o.o.), provela je aktivnosti u cilju odabira prvog hrvatskog 5G grada. U ožujku 2019. godine, putem Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, pozvani su svi hrvatski gradovi na iskazivanje interesa za kandidaturu za 5G grad. Nakon zaprimljenih iskaza interesa gradova Bjelovara, Karlovca, Osijeka i Rijeke, kao i analize prednosti i nedostataka koja je obuhvatila teritorijalnu veličinu, broj stanovnika, konfiguraciju terena i mogućnosti različitih primjena 5G tehnologije, Stručna radna skupina predložila je grad Osijek za prvi veliki grad u kojem će se izgraditi 5G mreža i pustiti u komercijalni rad 5G usluge. Određivanje grada Osijeka kao prvog hrvatskog 5G grada, u sinergiji s Projektom Slavonija, Baranja i Srijem, značajno će pridonijeti razvoju istočnog dijela Republike Hrvatske. Također, domaći operatori pokretnih komunikacija iskazali su spremnost na zajedničku izgradnju i uvođenje 5G infrastrukture i usluga u gradu Osijeku. Upravo sudjelovanje i suradnja svih triju operatora nužni su kako bi se svim korisnicima usluga omogućio pristup novoj tehnologiji bez potrebe za promjenom operatora, te kako bi se ostvario što veći broj 5G primjena. Na taj način omogućit će se uspješno uvođenje 5G tehnologije u gradu Osijeku, kao svojevrsni pilot-projekt za uvođenje ove nove tehnologije na cijelom području Republike Hrvatske.

MMPI je tijekom 2020. godine izradio prijedlog novog Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (u dalnjem tekstu: Nacionalni plan) koji predstavlja

kontinuitet politike Vlade Republike Hrvatske u strateškom planiranju razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj, kojim se utvrđuju temeljna načela i ciljevi politike razvoja širokopojasnog pristupa. Vlada RH je na sjednici održanoj 11. ožujka 2021. godine donijela Odluku o donošenju Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine (Narodne novine, broj 26/21). Nacionalnim planom odgovorit će se na nove zahtjevne ciljeve iz Komunikacije Europske komisije „Povezivošću do konkurentnog jedinstvenog digitalnog tržišta – Ususret europskom gigabitnom društvu“ i Akcijskog plana „5G za Europu“, kojima se potiče razvoj širokopojasnog pristupa i mreža vrlo velikog kapaciteta, koje omogućuju gigabitnu povezivost s ciljem transformacije jedinstvenog digitalnog tržišta prema gigabitnom društvu i razvoju 5G mreža, a koje države članice Europske unije trebaju ostvariti do 2025. godine. Ovim se Nacionalnim planom, između ostalog, na odgovarajući način adresiraju sve prepreke zbog kojih očekivani ciljevi dostupnosti širokopojasnog pristupa do 2020. nisu ostvareni. Takvim se pristupom stvaraju preduvjeti za zaustavljanje daljnog zaostajanja Hrvatske po razvijenosti širokopojasnog pristupa unutar EU-a, odnosno stvaraju se preduvjeti za ostvarenje ciljeva gigabitne povezivosti iz EGS-2025. Nacionalni plan je izrađen i u potpunosti uskladen s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, Razvojnim smjerom 3. Zelena i digitalna tranzicija, Strateski cilj 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva, koji kao prioritet provedbe politike na području razvoja širokopojasnih elektroničkih komunikacijskih mreža ističe razvoj i izgradnju širokopojasne infrastrukture i elektroničkih komunikacijskih mreža vrlo velikog kapaciteta koje omogućavaju gigabitnu povezivost.

U skladu s odredbama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18) i Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (Narodne novine, broj 3/17), tijekom 2020. godine proveden je postupak strateške procjene utjecaja na okoliš za prijedlog Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine. Pozitivno mišljenje Uprave za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja da je postupak strateške procjene utjecaja na okoliš za Nacionalni plan proveden u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša, Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš i Uredbom o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša zaprimljeno je 25. veljače 2021. godine.

U svim aktivnostima vezanim za provedbu mjera, MMPI usko surađuje s Hrvatskom regulatornom agencijom za mrežne djelatnosti (HAKOM), u skladu s odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine, br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17). U razdoblju od 2016. do 2020. godine HAKOM je, u sklopu svojih redovitih aktivnosti koje pridonose ostvarivanju ciljeva Strategije stavio naglasak na sljedeće aktivnosti:

- praćenje provedbe podzakonskih propisa o svjetlovodnim distribucijskim mrežama i o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture s obzirom na zajedničko korištenje svjetlovodnih distribucijskih mreža i svjetlovodnih instalacija unutar zgrada
- edukaciju (su)vlasnika zgrada o svjetlovodnim instalacijama i njihovu odnosu prema potencijalnim investitorima (operatorima elektroničkih komunikacija)
- aktivnosti na uklanjanju potencijalnih prepreka za gradnju infrastrukture širokopojasnog pristupa (uvjeti gradnje, prostorni planovi i sl.)
- stvaranje preduvjeta za daljnji razvoj bežičnoga širokopojasnog pristupa i uklanjanje smetnja u prijmu televizijskih programa
- praćenje provedbe regulatornih obveza koje su određene operatorima sa značajnom tržišnom snagom na tržištima veleprodajnog pristupa mrežnoj infrastrukturi i veleprodajnog širokopojasnog pristupa, s obzirom na nepokretnu pristupnu mrežu temeljenu na bakrenoj i svjetlovodnoj infrastrukturi
- informiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o ONP-u te pružanje informacije o stanju širokopojasnog pristupa na njihovom području, te upoznavanje s problematikom gradnje širokopojasne infrastrukture i načinima na koje će se moći koristiti sredstva fondova EU za izgradnju širokopojasne infrastrukture.
- evaluacija Planova razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI) jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Provedba mjera iz Akcijskog plana Strategije za razdoblje od 2016. do 2020. godine

1. Sveobuhvatno informiranje o širokopojasnom pristupu velikih brzina

MJERA 1. Izrada pravnog okvira za potrebe verifikacije boja ciljanih područja unutar projekta razvoja NGN mreže iz sredstava državnih potpora i financiranja razvoja širokopojasnog pristupa

Nadležno tijelo	MMPI u suradnji s Ministarstvom finansija
Planirane aktivnosti	<p>1) Izrada Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama kako bi se:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osigurala potpora iskazivanju komercijalnog interesa za ulaganja u infrastrukturu širokopojasnog pristupa u postupku verifikacije boja ciljanih područja, koji će obvezati operatore da dostave nositelju projekta i NOP-u vjerodostojne poslovne i vremenske planove ulaganja u područjima obuhvata gradnje - osigurala dodatna finansijska sredstva za razvoj širokopojasnog pristupa preraspodjelom sredstava koja su prihod državnog proračuna <p>2) Izmjene i dopune podzakonskog propisa kojim se uređuje plaćanje naknada za pravo uporabe adresa, brojeva i RF spektra</p>
Provjedene aktivnosti	<p>1) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (ZEK) stupio je na snagu dana 21. srpnja 2017. godine (Narodne novine, br. 72/17). Predmetnim Zakonom izvršene su značajne izmjene i dopune koje doprinose postizanju ciljeva ove provedbene mjere. Člankom 12. Zakona dodan je novi članak 25.a kojim se osigurava pravni okvir za iskazivanje tržišnog interesa za gradnju elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina te pripadajuće elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, te su propisani rokovi i obveze koje investitor mora ispuniti na temelju iskazanog tržišnog interesa. Također, HAKOM je ovlašten za vođenje baze podataka o prijavama o iskazu tržišnog interesa. Člankom 31. Zakona proširene su ovlasti HAKOM-a u obavljanju inspekcijskih poslova (članak 112. stavak 1.) na nadzor nad ispunjavanjem obveza gradnje elektroničke komunikacijske mreže velike brzine te pripadajuće elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, u odnosu na obveze podnositelja prijave o iskazu tržišnog interesa za gradnju elektroničke komunikacijske mreže velike brzine. S ciljem osiguranja učinkovitosti ove mjere, izmijenjene su i dopunjene odredbe članka 118. stavka 1. ZEK-a koje se odnosi na prekršajne odredbe. Dodatno, člankom 7. Zakona o izmjenama i dopunama ZEK-a kojim se mijenja članak 16., HAKOM je od 1. siječnja 2018. godine obvezan voditi poslovne knjige i sastavljati finansijske izvještaje prema propisima kojima se uređuje način vođenja računovodstva proračunskih korisnika. Time je ukinuta mogućnost prijenosa viška prikupljenih sredstava u odnosu na ostvarenje godišnjeg finansijskog plana HAKOM-a na kraju kalendarske godine u Fond za razvoj mrežnih djelatnosti te je člankom 37. Zakona o izmjenama i dopunama ZEK-a Pravilnik o načinu i postupku dodjele sredstava iz Fonda za razvoj mrežnih djelatnosti (Narodne novine, br. 123/14), stavljen izvan snage.</p> <p>2) U razdoblju provedbe mjere doneseno je pet izmjena i dopuna Pravilnika o plaćanju naknada za pravo uporabe adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra (Narodne novine, br. 154/08, 28/09-ispr, 97/10, 92/12, 62/14, 147/14, 138/15, 77/16, 126/17, 55/18, 99/18, 64/19 i 73/20) s ciljem rasterećenja investicijskog potencijala operatora pokretnih komunikacija u Republici Hrvatskoj te stvaranja poticajnog okruženja za daljnja ulaganja na tržištu elektroničkih komunikacija, a osobito za poticanje ulaganja u razvoj pokretnih mreža nove generacije i izgradnju širokopojasne infrastrukture velikih brzina.</p>

Rok provedbe	prosinac 2016. – izmjena u vezi s točkom 1) prosinac 2020. – izmjena u vezi s točkom 2)	
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	Planirano: 0 kn	Utrošeno: 0 kn
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu RH za MMPI, u okviru redovitih aktivnosti	
Rezultat provedbe mjere	Mjera je provedena u potpunosti	

MJERA 2. Promocija svih društvenih i ekonomskih koristi vezanih uz dostupnost širokopojasnog pristupa velikih brzina

Nadležno tijelo	MMPI, MINGOR, HAKOM
Planirane aktivnosti	Informiranje zainteresiranih subjekata o mogućnostima i koristima vezanim uz razvoj infrastrukture i usluga širokopojasnog pristupa velikim brzinama putem skupova, sastanaka, javnih tribina, tiskanih materijala
Provvedene aktivnosti	<p>U promatranom razdoblju relevantni dionici su poduzeli odgovarajuće aktivnosti s ciljem promocije društvenih i ekonomskih koristi vezanih uz dostupnost širokopojasnog pristupa velikih brzina. S ciljem podizanja razine informiranosti o važnosti razvoja širokopojasnog pristupa i mogućnostima njegova financiranja HAKOM je tijekom 2016. godine organizirao i proveo izobrazbu predstavnika JLP(R)S-ova. U pružanju navedene izobrazbe predstavnicima JLP(R)S-a sudjelovali su i predstavnici Uprave za EU fondove i strateško planiranje Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.</p> <p>MMPI je u obliku objedinjene knjižice tiskao Strategiju razvoja širokopojasnoga pristupa Republike Hrvatske u razdoblju 2016. do 2020. godine i ONP koje su distribuirane JLP(R)S-ovima na skupovima vezanim uz komunikacijsku tehnologiju. MMPI i HAKOM su kontinuirano održavali sastanke sa predstavnicima JLP(R)S-ova na kojima su ih informirali o mogućnostima i koristima vezanim uz korištenje infrastrukture i usluga širokopojasnog pristupa velikim brzinama.</p> <p>HAKOM je u periodu 2016. do 2017. održao radionice u svim županijskim središtima s ciljem informiranja JLS-ova o mogućnostima i koristima vezanim uz razvoj infrastrukture i usluga širokopojasnog interneta. Na radionice su bili pozvani predstavnici svih JLS-ova iz županija u kojoj se održavala pojedina radionica.</p> <p>Na konferenciji MIPRO - međunarodnom skupu za informacijsku i komunikacijsku tehnologiju, elektroniku i mikroelektroniku, koja okuplja predstavnike relevantnih institucija kao i predstavnike JLP(R)S-eva, HAKOM i MMPI kontinuirano organiziraju i održavaju okrugle stolove na temu razvoja širokopojasne infrastrukture. U okviru MIPRO 2017 MMPI je prezentirao rezultate Studije o utjecaju propisane visine naknada na investicijski potencijal privatnog sektora za razvoj širokopojasnih mreža sljedeće generacije. U okviru „SoftCOM 2016“ međunarodne konferencije o softveru, telekomunikacijama i računalnim mrežama HAKOM je organizirao okrugli stol na temu „Izgradnja infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji komercijalni interes korištenjem Europskih strukturnih i investicijskih fondova“.</p> <p>Za potrebe obavljanja aktivnosti koje proizlaze iz uloge NOP-a HAKOM je uspostavio središnju mrežnu stranicu https://nop.hakom.hr/ putem koje nositeljima projekata pruža potporu u pripremi PRŠI-ja. Također, HAKOM je u 2017. financirao izradu video spota kojim se promoviraju društvene i ekonomske koristi vezano uz dostupnost širokopojasnog pristupa velikih brzina.</p> <p>Uz sudjelovanje na okruglim stolovima u svojstvu organizatora i ili panelista te kao predavača na konferencijama, u proračunu HAKOM-a u 2018. i 2019. planirane su i dodatne informativne aktivnosti putem masovnih medija (TV, internet kampanje, itd.).</p> <p>HAKOM je imenovan članom tzv. Broadband Competence Office (BCO) mreže EU, u okviru koje je kao nacionalno tijelo odgovorno za pružanje informacija i podrške</p>

	<p>planiranju, investiranju i implementaciji širokopojasnog pristupa zainteresiranim stranama. Putem objave vijesti na svojim mrežnim stranicama HAKOM informira sve zainteresirane strane o mogućnostima u okviru inicijative WiFi4EU, uspostavljene na temelju Uredbe (EU) 2017/1953 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o izmjeni uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 u pogledu promicanja internetske povezivosti u lokalnim zajednicama. Uz objavu vijesti i priopćenja za medije, HAKOM je također elektroničkim putem obavijestio odgovorne osobe u svim JL(R)S-ovima o mogućnostima u okviru ove inicijative.</p> <p>Prema saznanjima HAKOM-a dionici na hrvatskom IKT tržištu ne sudjeluju u EK inicijativi Javno-privatno partnerstvo 5G infrastruktura (5G PPP) - zajedničkoj inicijativi EK i europske IKT industrije (IKT proizvođači, telekomunikacijski operateri, pružatelji usluga i R&D institucije).</p> <p>U organizaciji HAKOM-a kao Nadležnog ureda za širokopojasnost u listopadu 2019. u Zagrebu je održana radionica "CEF2 - Financijski instrument za ulaganja u infrastrukturne prioritete EU 2021-2027". Cilj radionice bio je upoznati predstavnike operatora, jedinica lokalne samouprave, regionalnih razvojnih agencija i tijela državne uprave o novim finansijskim instrumentima EU-a za sljedeći višegodišnji finansijski okvir. Sredstva iz „CEF2 Digital“ bit će usmjerena na projekte kojima se doprinosi strateškim ciljevima strategije Gigabitnog društva 2025. „CEF2 Digital“ financirat će postavljanja 5G koridora, projekte koji će omogućiti gigabitnu povezivost glavnim socioekonomskim pokretačima, nastavak programa WiFi4EU za lokalne zajednice te pokrivenost kućanstava elektroničkim komunikacijskim mrežama vrlo velikog kapaciteta.</p> <p>Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (MINGOR) koordiniralo je CEF Telekom instrumentom za povezivanje Europe od 2014-2020 (Connecting Europe Facility) te je između 2018. i 2020. godine temeljem CEF-a 83% hrvatskih općina dobilo vaučere za WiFi4EU u iznosu od 15.000 EUR-a koji su pokrili troškove opreme i instalacije besplatnih Wi-Fi pristupnih točaka, odnosno 462 hrvatske općine (83%) dobiti su WiFi4EU vaučere u iznosu od 15.000 EUR-a po općini.</p> <p>Europska komisija od 2018-2020 promovirala je besplatnu Wi-Fi vezu za građane i posjetitelje u javnim prostorima poput parkova, trgova, javnih zgrada, knjižnica, domova zdravlja i muzeja svugdje u Europi putem inicijative u okviru CEF Telekom instrumenta – WiFi4EU. Proračun inicijative WiFi4EU iznosio je 120 milijuna eura između 2018.-2020. Njime se podržala ugradnja najmoderne Wi-Fi opreme u središtima zajednica. Prihvataljivi korisnici bile su općine diljem EU kao jedinice područne/lokalne samouprave. Zbog zemljopisne konfiguracije zemlje, razvoj širokopojasnih usluga velike brzine može biti izazov, ali Hrvatska se zalaže za poboljšanje pristupa povezanosti za svoje gradane i posjetitelje.</p>		
Rok provedbe	kontinuirano		
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	<table border="1"> <tr> <td>Planirano: 50. 000 kn , 2016-2017</td> <td>Utrošeno: 17.325 kn MMPI</td> </tr> </table>	Planirano: 50. 000 kn , 2016-2017	Utrošeno: 17.325 kn MMPI
Planirano: 50. 000 kn , 2016-2017	Utrošeno: 17.325 kn MMPI		
Izvor sredstava	50.000,00 kn, 2016. – 2017. – proračun MMPI MINGOR – u okviru redovitih aktivnosti Finansijski plan HAKOM-a – u okviru redovitih aktivnosti		
Rezultat provedbe mjere	Mjera je provedena u potpunosti		

2. Stvaranje poticajnog okruženja za ulaganja u širokopojasne mreže velikih brzina

MJERA 3. Mjere za smanjenje troškova postavljanja električnih komunikacijskih mreža velikih brzina

Nadležno tijelo	MMPI		
Planirane aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada Konačnog prijedloga zakona o mjerama za smanjenje troškova postavljanja električnih komunikacijskih mreža velikih brzina - Upućivanje u postupak donošenja Vlade RH - Provedba Zakona 		
Provđene aktivnosti	Zakon o mjerama za smanjenje troškova postavljanja električnih komunikacijskih mreža velikih brzina (Narodne novine, br. 121/16) stupio je na snagu 31.12.2016. godine. Zakonom se u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja električnih komunikacijskih mreža velikih brzina. Cilj ovoga Zakona je olakšavanje i poticanje postavljanja električnih komunikacijskih mreža velikih brzina, promičući zajedničko korištenje postojeće fizičke infrastrukture i omogućujući djelotvornije postavljanje nove fizičke infrastrukture, kako bi trošak postavljanja takvih mreža bio što niži. Ovim se Zakonom propisuju mjeru za smanjenje troškova postavljanja električnih komunikacijskih mreža velikih brzina, koje se odnose na pristup i zajedničko korištenje postojeće fizičke infrastrukture, transparentnost u vezi s fizičkom infrastrukturom, koordiniranje građevinskih radova i transparentnost u vezi s planiranim građevinskim radovima, kao i tijela nadležna za rješavanje sporova i uspostavu jedinstvene informacijske točke, postupak rješavanja sporova, prikupljanje, objava i zaštita tajnosti podataka te obavljanje nadzora u području koje uređuje ovaj Zakon.		
Rok provedbe	prosinac 2016. – stupanje na snagu Zakona		
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Planirano: 0 kn</td> <td style="width: 50%;">Utrošeno: 0 kn</td> </tr> </table>	Planirano: 0 kn	Utrošeno: 0 kn
Planirano: 0 kn	Utrošeno: 0 kn		
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu RH za MMPI, u okviru redovitih aktivnosti		
Rezultat provedbe mjere	Mjera je provedena u potpunosti		

MJERA 4. Uspostava središnjeg repozitorija katastra vodova, s modulom GIS EKI i povezane opreme te jedinstvene informacijske točke za razmjenu podataka o planiranim radovima

Nadležno tijelo	DGU
Planirane aktivnosti	Uspostava informacijskog sustava za vođenje katastra vodova u električnom obliku na državnoj razini uz inicijalan unos podataka o postojećoj infrastrukturi vodova, koji bi istovremeno imao funkciju jedinstvene informacijske točke (JIT) na državnoj razini

Provđene aktivnosti	Državna geodetska uprava (DGU) je u periodu od prosinca 2017. do kolovoza 2020. u okviru Ugovora o javnoj nabavi usluga razvoja aplikativnog rješenja i implementacije informacijskog sustava katastra infrastrukture (HR-KI) i jedinstvene informacijske točke (JIT) i Dodatka II Ugovora razvila aplikativno rješenje i uspostavila informacijski sustav katastra infrastrukture i Jedinstvenu informacijsku točku, te u producijski rad uvela katastarske uredske s područja Bjelovarsko-bilogorske i Sisačko-moslavačke županije. U periodu od travnja 2020. do ožujka 2021. u okviru Ugovora za pružanje savjetničkih usluga za prevođenje podataka geodetskih elaborata infrastrukture u standardni računalni format pogodan za unos u sustav HR-KI prevela 3.600 geodetskih elaborata katastra infrastrukture u digitalni oblik i unijela u Sustav katastra infrastrukture. Temeljem Ugovora o izradi aplikativnog sustava razmjene podataka Geodetskog elaborata infrastrukture (GEI) između SKI sustava i Vod GIS sustava, u periodu od svibnja do listopada 2020. uspostavljen je servis za razmjenu podataka između Sustava katastra infrastrukture i sustava za vođenje podataka o infrastrukturi iz nadležnosti Gradskog ureda za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba.
Rok provedbe	31. prosinca 2016. – uspostava IT sustava i JIT-e 31. prosinca 2020. – nastavni razvoj sustava i unos podataka
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	<p>Planirano: 20.000.000,00 kn, 2016. – uspostava IT sustava 2.000.000,00 kn, 2016. – troškovi ljudskih resursa 20.000.000,00 kn, 2017. – 2020. – daljnji razvoj sustava 8.000.000,00 kn, 2017. – 2020. – troškovi ljudskih resursa</p> <p>Utrošeno: 11.650.820,00 kuna (bez PDV-a), razdoblje: prosinac 2017. – ožujak 2021. (Uspostava Sustava katastra infrastrukture i Jedinstvene informacijske točke)</p>
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu RH, EU fondovi, Zajam WB
Rezultat provedbe mјere	Mјera je djelomično provedena, daljnja provedba je u tijeku

MJERA 5. Pojednostavljenje procedura koje prethode izdavanju dozvola za građenje infrastrukture širokopojasnog pristupa sljedeće generacije radi poticanja investicija u razvoj te infrastrukture

Nadležno tijelo	MMPI u suradnji s HAKOM, MPU i MPGJ
Planirane aktivnosti	Analiza procedura koje prethode izdavanju dozvola za građenje infrastrukture širokopojasnog pristupa s naglaskom na prikupljanje potrebnih suglasnosti i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa.
Provđene aktivnosti	<p>U prosincu 2017. je u sklopu provedbe Nacionalnog programa reformi 2017. započela provedba mјerenja administrativnog opterećenja poduzetnika u području telekomunikacija i utvrđivanja mogućnosti za smanjenje opterećenja putem izmjena mjerodavnih propisa.</p> <p>U okviru nadležnosti MPGJ, nakon realizacije planirane aktivnosti koja se tiče analize procedura koje prethode izdavanju dozvola za građenje infrastrukture širokopojasnog pristupa s naglaskom na prikupljanju potrebnih suglasnosti, u ožujku 2020. godine donesen je Pravilnik o jednostavnim i drugim građevinama i radovima (Narodne novine, br. 112/17, 34/18, 36/19, 98/19 i 31/20) kojim su stvoreni preduvjeti za brzu i učinkovitu implementaciju Strategije. U skladu s navedenim Pravilnikom, bez gradevinske dozvole i glavnog projekta, na postojećoj zgradi mogu se izvoditi radovi kojima se izvode sustavi i instalacije elektroničke komunikacijske mreže (kabelska mreža), te također radovi na priključku kojim se postojeća građevina priključuje na infrastrukturne instalacije (niskonaponsku električnu mrežu, elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i dr.).</p>

	<p>Nadalje, bez građevinske dozvole, a u skladu s glavnim projektom, mogu se na postojećoj zgradi izvoditi radovi kojim se postavlja električka komunikacijska oprema (antenski prihvati), te kojim se na postojećoj kabelskoj kanalizaciji i postojećim stupovima kojima se zamjenjuju stari kabeli novima, odnosno postavljaju novi kabeli kao i radovi na postojećoj električnoj mreži ili elektroničkoj komunikacijskoj mreži kojima se zamjenjuje jedan ili više stupova na istom mjestu. Donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o gradnji (Narodne novine, br. 20/17) kojim se <i>dokazom pravnog interesa za izdavanje građevinske dozvole za građenje građevine čije je građenje u interesu Republike Hrvatske na javnoj cesti, nerazvrstanoj cesti, željezničkoj infrastrukturi i javnom vodnom dobru smatra suglasnost osobe, odnosno tijela koje upravlja tom cestom, infrastrukturom, odnosno javnim vodnim dobrom.</i></p> <p>HAKOM je u 2020. godini održao više radnih sastanaka i tematskih radionica s predstavnicima MPG.I. Sustavno su se obrađivale teme prostornog planiranja kao pretpostavka za novu gradnju s naglaskom na područje elektroničkih komunikacija, razvoj mreža pokretnih komunikacija s naglaskom na uvođenju 5G, te mogućom mogućom daljinjom optimizacijom izdavanja dozvola kao i prikazom elektroničke komunikacijske infrastrukture u prostornim planovima, što će se posebno analizirati u sljedećem razdoblju.</p>
Rok provedbe	ožujak 2017.
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	Planirano: 0 kn Utrošeno: 0 kn
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu RH za MMPI, MPU i MPG.I, u okviru redovitih aktivnosti
Rezultat provedbe mjere	Mjera je djelomično provedena

MJERA 6. Osiguranje preduvjeta za dodjelu radiofrekvencijskog spektra u pojasu 694-790 MHz (druga digitalna dividenda) za širokopojasni pristup

Nadležno tijelo	MMPI u suradnji s Povjerenstvom za izradu Strategije, HAKOM
Planirane aktivnosti	Izrada Prijedloga strategije prelaska digitalne zemaljske televizije na sustav DVB-T2 i dodjele frekvencijskog pojasa od 700 MHz
Provjedene aktivnosti	<p>Radna skupina za izradu prijedloga Strategije prelaska digitalne zemaljske televizije na sustav DVB-T2 i dodjele frekvencijskog pojasa od 700 MHz izradila je u studenome 2018. prijedlog Nacionalnog plana djelovanja za uporabu frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz (NPD). Vlada RH je 7. svibnja 2020. donijela Nacionalni plan djelovanja za uporabu frekvencijskog pojasa 470-790 MHz kojim se utvrđuju mjere i aktivnosti za prenamjenu i dopuštanje uporabe frekvencijskog pojasa 700 MHz, odnosno pojasa druge digitalne dividende, za bežične širokopojasne usluge elektroničkih komunikacija, te osiguravanje raspoloživosti frekvencijskog pojasa 470-694 MHz za zemaljsko pružanje radiodifuzijskih usluga i daljnji razvoj digitalne zemaljske televizije na novom sustavu odašiljanja (DVB-T2) i novom standardu kodiranja (H.265/HEVC) televizijskog signala. Ciljevi Nacionalnog plana djelovanja u skladu su s ciljevima EU, izraženima u Strategiji jedinstvenog digitalnog tržišta za Europu (COM 2015, 192 final), te je donošenjem ovoga Plana RH ispunila obveze iz Odluke (EU) 2017/899 o uporabi frekvencijskog pojasa 470-790 MHz u Uniji.</p> <p>Provodenje akcijskog plana iz NPD-a osigurava sve preduvjete za dodjelu radiofrekvencijskog spektra u pojasu 694-790 MHz (druga digitalna dividenda) za širokopojasni pristup. Prelaskom na DVB-T2 u studenom 2020. osigurani su svi preduvjeti za dodjelu radiofrekvencijskog spektra u pojasu 694-790 MHz (druga</p>

	digitalna dividenda) za širokopojasni pristup, te je HAKOM započeo postupak za davanje dopuštenja za uporabu frekvencijskog pojasa 700 MHz za bežične širokopojasne mreže kako bi nakon provedene javne dražbe u srpnju 2021. izdao dozvolu.	
Rok provedbe	prosinac 2016.	
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	Planirano: 0 kn	Utrošeno: 0 kn
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu RH za MMPI, u okviru redovitih aktivnosti	
Rezultat provedbe mjere	Mjera je provedena u potpunosti	

3. Poticanje izgradnje širokopojasnih mreža velikih brzina u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja u širokopojasne mreže velikih brzina

MJERA 7. Izrada Prijedloga odluke Vlade RH o donošenju Nacionalnog programa razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (NP-BBI)

Nadležno tijelo	MMPI	
Planirane aktivnosti	Nakon završetka postupka notifikacije i dobivenog odobrenja državnih potpora od strane EK (eng. <i>state-aid clearance</i>) izraditi će se Prijedlog odluke Vlade RH o donošenju NP-BBI-a, te odrediti nositelj programa (NOP)	
Provđene aktivnosti	Dana 6. lipnja 2017. godine Europska komisija je donijela odluku o usklađenosti Programa s pravilima državnih potpora (Odluka EK br.: SA.41065(2016/N). Odlukom EK odobrena su ukupna procijenjena finansijska sredstva za provedbu mjere do najviše 101,4 milijuna EUR, od čega će se 86,2 milijuna EUR, ili 85%, financirati iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF), a preostalih 15,2 milijuna EUR, ili 15%, osigurava RH kao nacionalno sufinanciranje. Godišnja finansijska sredstva za provedbu Programa iznose 14,5 milijuna EUR u razdoblju 2017-2023. Vlada RH je 20. travnja 2018. usvojila <i>Nacionalni program razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, kao preduvjet razvoja pristupnih mreža sljedeće generacije (NP-BBI)</i> . NP-BBI će biti izvođen po modelu Javnog DBO-a (Public Design Build and Operate) kao „veliki projekt“ kojeg će voditi MMPI kao Nositelj programa, dok će društvo Odašiljači i veze d.o.o. (OIV) u 100% državnom vlasništvu biti odgovorno za tehničku provedbu Programa. Tako izgrađena infrastruktura ostaje u državnom vlasništvu i daje se u dugoročni najam (IRU model) svim operatorima na tržištu pod jednakim uvjetima i u skladu s njihovim potrebama.	
Rok provedbe	Bez odgađanja po dobivanju odobrenja	
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	Planirano: 0 kn	Utrošeno: 0 kn
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu RH za MMPI, u okviru redovitih aktivnosti	
Rezultat provedbe mjere	Mjera je provedena u potpunosti	

MJERA 8. Provedba Okvirnog nacionalnog programa za razvoj širokopojasne pristupne infrastrukture (ONP)

Nadležno tijelo	MMPI, HAKOM – NOP, MRRFEU
Planirane aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Potpora JRS/JLS u pokretanju i pripremi projekata razvoja širokopojasne pristupne infrastrukture sljedeće generacije uz državne potpore, u skladu s ONP-om, kroz mogućnost financiranja pripremne dokumentacije za pokretanje projekata (izrada studija izvodljivosti i Plana razvoja širokopojasne infrastrukture), te pri utvrđivanju postojećeg stanja razvijenosti širokopojasnog pristupa - Provedba projekata razvoja širokopojasne pristupne infrastrukture NGN mreža u "bijelim" područjima
Provedene aktivnosti	<p>HAKOM je kao Nositelj okvirnog programa (NOP) provodio poslove koordinacije provedbe ONP-a na nacionalnoj razini, provjeru usklađenosti pojedinačnih Planova razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI) s strukturnim pravilima ONP-a, te pružao konzultativnu podršku Nositeljima pojedinačnih projekata.</p> <p>U svibnju 2018. NOP je organizirao i održao dvije cjelodnevne radionice za sve nositelje pojedinačnih projekata kako bi ih pravovremeno pripremio na izradu konačnih prijedloga PRŠI-ja i odgovorio na sva otvorena pitanja. Kako bi se pokrile sve teme važne za pripremu projekata i prijavu na javni poziv za njihovo sufinanciranje, NOP je na radionici okupio i predstavnike ostalih tijela koja sudjeluju u provedbi ONP-a – MRRFEU, Središnje agencije za financiranje i ugovaranje (SAFU) i OIV. Radi informiranja nositelja projekata, ali i javnosti, NOP je izradio brošuru kroz koju su predstavljene mogućnosti i prednosti koje donosi razvoj brzih i ultrabrzih pristupnih mreža i 5G. NOP je također s ciljem osiguranja transparentnosti provedbe pojedinačnih projekata u okviru ONP-a, sve mjerodavne podatke o pokrenutim projektima kao i ostale informacije redovito objavljivao na svojoj središnjoj internetskoj stranici https://nop.hakom.hr.</p> <p>Za sve zaprimljene PRŠI-je provedena je ocjena usklađenosti sa strukturnim pravilima ONP-a te su svi PRŠI-ji ocijenjeni pozitivno. HAKOM je kao NOP izdao ukupno 72 Potvrde o usklađenosti. Potvrda o usklađenosti bila je preduvjet za prijavu na Poziv Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske Unije za dodjelu bespovratnih sredstava „Izgradnja mreža sljedeće generacije (NGN)/pristupnih mreža sljedeće generacije (NGA) u NGA bijelim područjima“. Kroz navedeni Poziv za sufinanciranje odabran je 21 projekt. 16 projekata provodi se po modelu A - privatnom DBO (Design, Build, Operate) modelu, a pet po modelu B - javnom DBO modelu. Odabrani projekti obuhvaćaju 126 JLS-a, te će omogućiti osiguranje dostupnosti širokopojasnog pristupa od najmanje 40 Mbit/s za 155 472 kućanstava.</p> <p>Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za izgradnju pristupnih mreža sljedeće generacije je pripremljen, objavljen i proveden u nadležnosti MRRFEU kroz tri međusobno povezane faze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Javni poziv za iskaz interesa za sudjelovanje u postupku predodabira na temelju odobrenih Planova razvoja širokopojasne infrastrukture (PRŠI), a vezano za odabir prihvatljivih prijavitelja, te ispunjavanje kriterija za prijavu na Ograničeni poziv 2) Javni poziv za dostavu prijava za izgradnju pristupnih mreža 3) Ograničeni poziv Izgradnja mreža sljedeće generacije (NGN) u NGA bijelim područjima, K.K. 02.1.1.01 <ul style="list-style-type: none"> - Prethodno objavi prve i treće faze jedinstvenog Poziva održano je 5 informativnih radionica sa zainteresiranom javnošću (Rijeka, Slavonski Brod, Split, Zagreb) - Proведен postupak ocjenjivanja pristiglih iskaza interesa (zaprimljeno: 72 iskaza interesa, pozitivno ocijenjeno 71 iskaz interesa) - Proведен postupak pred-odabira prihvatljivih prijavitelja na Ograničeni poziv

	<p>temeljem zaprimljenih prijava (zaprimljeno : 21 prijava, pozitivno ocijenjeno 21 prijava)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proведен postupak dodjele bespovratnih sredstava (zaprimljeno 21 projektni prijedlog, donesena 21 odluka o financiranju) - Potpisani 21 Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava (ukupno dodijeljeno 687.116.550,62 kn bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj)
Rok provedbe	Kontinuirano (31. prosinca 2020.), krajnji rok za provedbu 31.12.2023.
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	<p>Planirano: 891.406.964,00 kn (EFRR – OPKK) 1.024.480.00,00 kn (nacionalno sufinanciranje) indikativni iznos sredstava koja će se planirati u proračunu MMPI</p> <p>Utrošeno: 942.959,46 kn tj. EFRR dio koji je isplaćen korisnicima do 31.12.2020. u okviru poziva. <i>U odnosu na planirani iznos od 891.406.964,00 kn (EFRR – OPKK) tj. ukupno 1.024.480.00,00 kn (nacionalno sufinanciranje) MRRFEU napominje da je poziv na iznos 695 milijuna kuna EFRR dijela, a ugovoreno je 687.116.550,62 kn Pokazatelj ostvarenja za provedbu je broj kućanstava koja imaju širokopojasni pristup od najmanje 30 Mbit/s. Isti je planiran u OPKK u iznosu od 155.500 kućanstava, te bi prema prikazanomu broju ugovorenih projekata ta brojka trebala biti dostignuta u 2023. godini.</i></p>
Izvor sredstava	EFRR, Nacionalno javno sufinanciranje (na izvorima MMPI)
Rezultat provedbe mjere	Mjera je u provedbi

MJERA 9. Provedba Nacionalnog programa razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture (NP-BBI)

Nadležno tijelo	MMPI, NOP, OIV
Planirane aktivnosti	Razvoj NGN agregacijske širokopojasne mreže do naselja obuhvaćenih NP-BBI te osiguranje dostupnosti ultrabrzog širokopojasnog pristupa za potrebe tijela javne uprave u ciljanim naseljima
Provedene aktivnosti	<p>U sklopu provedbe ONP-a, HAKOM je kao NOP proveo koordinaciju između Nositelja projekata i tvrtke Odašiljači i veze d.o.o. (OIV), nositelja tehničke provedbe NP-BBI programa, te je svim Nositeljima projekata dostavio inicijalni plan izgradnje agregacijske mreže, s popisom naselja iz obuhvata predmetnog PRŠI-ja u kojima se planira uspostaviti agregacijski čvor, te planirane trase za povezivanje tih čvorova na kartografskoj podlozi.</p> <p>U pripremnoj fazi provedbe NP-BBI projekta proveden je niz aktivnosti koje prethode konačnoj odluci o financiranju, potpisu Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava te pokretanju implementacije. Izrađena je Studija izvedivosti sa prilozima, te je kao sastavni dio paketa dokumentacije velikog Projekta dostavljena JASPERS-u 1. travnja 2019. godine. Kao potvrda Studije izvedivosti, CBA analize i održivosti samog projekta, 25. studenog 2019. godine ishodjen je od JASPERS-a Action Completition Note - ACN (Development of Next Generation Networks in Croatia).</p> <p>16. travnja 2020. dokumentacija "Velikog projekta" Izgradnja nacionalne agregacijske mreže, upućena je na IQR od strane MRRFEU, te je pokrenut postupak Prijave Velikog projekta neovisnom stručnjaku za kontrolu kvalitete (Jaspers Independent Quality Review). Pozitivni IQR, odnosno izjava o izvedivosti i ekonomskoj održivosti Velikog projekta, dobivena je 12. listopada 2020.</p> <p>Temeljem Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske,</p>

	<p>Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja donijelo je 24. kolovoza 2020. godine, „Odluku o uvrštenju NP-BBI projekta na listu strateških projekata RH“, Očekuje se da će donošenje ove odluke značajno ubrzati sve administrativne postupke tijekom pripreme i realizacije te ubrzati implementaciju projekta u željenim okvirima.</p> <p>10. prosinca 2020. godine, u MRRFEU je potpisana ugovor na 655.044.000,00 kuna iz EFRR-a, a nacionalno sufinanciranje iznosi 115.596.000,00 kuna za projekt „Izgradnja nacionalne agregacijske širokopojasne infrastrukture i povezivanje ciljanih javnih korisnika“ između MRRFEU-a, SAFU te društva Odašiljači i veze d.o.o. (OIV) u svojstvu korisnika sredstava i provoditelja NP-BBI programa. Dana 10. veljače 2021. zaprimljena je i konačna obavijest kako je istekom roka za komentare Europska komisija odobrila Veliki projekt Izgradnje nacionalne agregacijske mreže.</p> <p>Tijekom pripremnih faza implementacije NP BBI projekta održana su i tri javna savjetovanja sa zainteresiranim javnošću.</p> <p>U sklopu javnih savjetovanja 2014. i 2016. godine provedene su i verifikacije inicijalno određenih opravdanih područja provedbe Programa, temeljem čl. 78b) Smjernica za primjenu pravila državnih potpora koje se odnose na brzi razvoj širokopojasnih mreža (Guidelines for the application of State aid rules in relation to the rapid deployment of broadband networks, Službeni list EU-a, 2013/C 25/01) te je Program uskladen prema komentarima i podacima koje su operatori dostavili u sklopu navedenih javnih savjetovanja.</p> <p>Početkom 2021. godine provedeno je i treće javno savjetovanje, koje za cilj ima utvrđivanje konačnog obuhvata projekta te će se pokrenuti implementacija NP-BBI projekta. Također je pokrenuta i prva u nizu predviđenih javnih nabava potrebnih za provedbu NP-BBI projekta.</p>
Rok provedbe	Kontinuirano (31. prosinca 2020.), krajnji rok za provedbu 31.12.2023.
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	<p>Planirano:</p> <p>655.234.996,00 kn (EFRR – OPKK)</p> <p>115.629.705,00 kn (nacionalno sufinanciranje) indikativni iznos sredstava koja će se planirati u proračunu MMPI</p> <p>Utrošeno: OIV: 3.812.296,87 kn</p>
Izvor sredstava	EFRR, Nacionalno javno sufinanciranje (na izvorima MMPI)
Rezultat provedbe mjere	Mjera je u provedbi

MJERA 10. Edukacija javnosti u vezi s utjecajem razina elektromagnetskih polja i neionizirajućeg zračenja baznih postaja javnih pokretnih komunikacijskih mreža na zdravlje ljudi

Nadležno tijelo	Ministarstvo zdravstva u suradnji s MMPI i neovisnim znanstvenim institucijama
Planirane aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada službenih, znanstveno utemeljenih, stajališta nadležnih institucija RH o utjecaju razina elektromagnetskih polja i neionizirajućeg zračenja baznih postaja pokretnih komunikacijskih mreža na zdravlje ljudi - Prezentacija rezultata provedenih neovisnih studija EU putem kontinuirane komunikacije s javnošću - Tiskanje informativnog materijala

Provedene aktivnosti	U nadležnosti Ministarstva zdravstva izrađeni su informativni materijali, brošure i letci, vezani uz utjecaj elektromagnetskih polja na zdravlje ljudi, a koji su distribuirani kroz zdravstvene i druge ustanove po Republici Hrvatskoj (letak na temu neionizirajuća elektromagnetska zračenja, letak o najučestalijim pitanjima i odgovorima koji su vezani uz neionizirajuća elektromagnetska zračenja te letak o preventivnim preporukama za korištenje pokretnih komunikacijskih uređaja). Također, izrađen je i edukativni video o pravilnom korištenju pokretnih komunikacijskih uređaja. Svi gore navedeni edukativni materijali nalaze se na mrežnim stranicama Ministarstva zdravstva te su dostupni javnosti na poveznici: https://zdravlje.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1297/javnozdravstvena-zastita/zastita-od-zracenja/1353	
Rok provedbe	studeni 2016. (stajalište) kontinuirano	
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	Planirano: 50.000,00 kn do 2020. – proračun MIZ 50.000,00 kn do 2020. – proračun MMPI	Utrošeno: MIZ 125.000,00 kn (za četverogodišnje razdoblje)
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu	
Rezultat provedbe mjere	Mjera je provedena u potpunosti	

4. Poticanje privatnih ulaganja za izgradnju i daljnji razvoj širokopojasne infrastrukture/mreže sljedeće generacije (NGN)

MJERA 11. Povećanje investicijskog potencijala privatnog sektora

Nadležno tijelo	MMPI
Planirane aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada studije utjecaja propisane visine naknada za uporabu radiofrekvencijskog spektra (npr. M2M), naknade za pravo puta, naknada za prava služnosti i prava građenja na javnoj cesti, visina upravnih pristojbi za lokacijske, građevinske i uporabne dozvole, analiza opravdanosti izuzimanja EKI iz popisa nekretnina na koje će se odnositi sustav budućeg oporezivanja nekretnina na investicijski potencijal privatnog sektora - Provjeda javnog natječaja za odabir izrađivača studije - U suradnji s nadležnim tijelima predlaganje izmjena mjerodavnih propisa u skladu s nalazima iz studije
Provedene aktivnosti	Početkom 2017. godine provenen je postupak jednostavne javne nabave za odabir izrađivača studije. Odabrana je tvrtka BDO Savjetovanje d.o.o. koja je suradnji s MMPI, svim nadležnim tijelima i dionicima na tržištu elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga izradila neovisnu <i>Studiju o utjecaju propisane visine naknada na investicijski potencijal privatnog sektora za razvoj širokopojasnih mreža sljedeće generacije</i> . Studija je završena u studenom 2017. godine. Nalazi navedene Studije u najvećoj mogućoj mjeri su korišteni prilikom izrade izmjena i dopuna Pravilnika o plaćanju naknada za pravo korištenja adresa, brojeva i radiofrekvencijskog spektra, temeljem kojeg je značajno smanjena visina naknada za uporabu neuparenog radiofrekvencijskog spektra kojim se koriste sva tri operatora pokretnih komunikacija, a u svrhu rasterećenja investicijskog potencijala operatora pokretnih komunikacija u Republici Hrvatskoj te stvaranja poticajnog okruženja za daljnja ulaganja na tržištu elektroničkih komunikacija, osobito za poticanje ulaganja u razvoj pokretnih mreža nove generacije i izgradnju širokopojasne infrastrukture velikih brzina.
Rok provedbe	lipanj 2017.

Iznos planiranih i utrošenih sredstava	Planirano: 300.000,00 kn	Utrošeno: 158.000,00 kn (bez PDV)
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu RH za MMPI	
Rezultat provedbe mjere	Mjera je provedena u potpunosti	

MJERA 12. Evaluacija učinka provedenih mjer i aktivnosti iz Akcijskog plana Strategije

Nadležno tijelo	MMPI	
Planirane aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Provedba javnog natječaja za odabir neovisnog evaluatora - Koordiniranje provedbe evaluacije, upravljanje stručnjacima za evaluacije, pružanje mjerodavnih informacija neophodnih za postupak evaluacije - Izrada analize učinka provedbenih mjer i aktivnosti iz Akcijskog plana na ispunjavanje temeljnih ciljeva Strategije - Izmjene ciljeva Strategije i Akcijskog plana provedbe u skladu s nalazima analize (prema potrebi) 	
Provđene aktivnosti	<p>Krajem 2017. godine proveden je postupak jednostavne javne nabave za odabir neovisnog evaluatora. Odabrana je tvrtka BDO Savjetovanje d.o.o. koja je suradnji s MMPI, svim nadležnim tijelima i dionicima na tržištu elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga izradila neovisnu <i>Studiju analize učinaka provedenih mjer i aktivnosti iz Akcijskog plana Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine</i>. Nalazi navedene Studije u najvećoj mogućoj mjeri su iskorišteni prilikom izrade Nacionalnog plana razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine.</p> <p>Studija je završena u svibnju 2018. godine i javno objavljena na poveznici: https://mmpi.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/Studija%20analize%20ucinka%20provedene%20mjera%20i%20aktivnosti%20Strategije%20ONP%206-9_18.pdf</p> <p>S obzirom da je Povjerenstvo za nadzor i provedbu Strategije na svom 4. sastanku u rujnu 2018. godine, temeljem nalaza Studije, donijelo zaključak da se započne s izradom nove strategije, neovisna evaluacija u 2019. godini nije provedena.</p>	
Rok provedbe	30. lipnja 2018. 30. lipnja 2020.	
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	Planirano: 300.000,00 kn u 2017. 300.000,00 kn u 2019.	Utrošeno: 169.000 kn (bez PDV) 2018.g
Izvor sredstava	Sredstva su osigurana u državnom proračunu RH za MMPI, u okviru redovitih aktivnosti	
Rezultat provedbe mjere	Mjera je provedena u potpunosti	

MJERA 13. Financiranje izgradnje širokopojasnih mreža velikih brzina

Nadležno tijelo	HBOR
Planirane aktivnosti	Uspostava posebne kreditne linije namijenjene financiranju ulaganja za izgradnju i daljnji razvoj širokopojasne elektroničke komunikacijske infrastrukture/mreže sljedeće generacije (NGN)

Provedene aktivnosti	Iz nalaza Studije analize učinaka provedenih mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana Strategije razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine razvidno je da HBOR nije uspostavio posebnu kreditnu liniju namijenjenu financiranju ulaganja za izgradnju i daljnji razvoj širokopojasne elektroničke komunikacijske infrastrukture/mreže sljedeće generacije (NGN) niti ju planira uspostavljati. Naime, HBOR već dulji niz godina ima uspostavljene dvije kreditne linije: jednu koja je namijenjena kreditiranju EU projekata privatnog sektora i drugu, koja je namijenjena kreditiranju EU projekata javnog sektora. Prva kreditna linija je otvorena za operatore kao moguće korisnike, a druga linija omogućuje financiranje putem kredita za jedinice lokalne samouprave – nositelje provedbe PRŠI-a. S druge strane, temeljem prikupljenih informacija može se ocijeniti da neprovođenje opisane mjere za sada nije dovelo do negativnih učinaka na provedbu ulaganja u razvoj širokopojasnih mreža velikih brzina obzirom da: a) postojeće kreditne linije HBOR-a daju dovoljno mogućnosti za financiranje projekata razvoja kako onih sufinanciranih sredstvima EU fondova tako i svih ostalih, b) vodeći operatori financiraju svoja ulaganja u razvoj mreža vlastitim sredstvima te ne iskazuju poseban interes za korištenjem HBOR-ovih kreditnih linija i c) potencijalni korisnici kreditnih linija u javnom sektoru za sada iskazuju vrlo slabi interes za korištenjem kreditnih linija što se djelomično može povezati sa kašnjenjem u objavi javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava. U takvim okolnostima može se ocijeniti da postojeće kreditne linije HBOR-a osiguravaju u dovoljnoj mjeri potrebe potencijalnih korisnika za financiranjem putem kreditnih sredstava.	
Rok provedbe	ožujak 2017.	
Iznos planiranih i utrošenih sredstava	Planirano: 0 kn	Utrošeno: 0 kn
Izvor sredstava	Sredstva EIB-a/HBOR-a	
Rezultat provedbe mjere	Mjera nije provedena, odustalo se od provedbe zbog nedovoljnog interesa operatora.	

ZAKLJUČAK

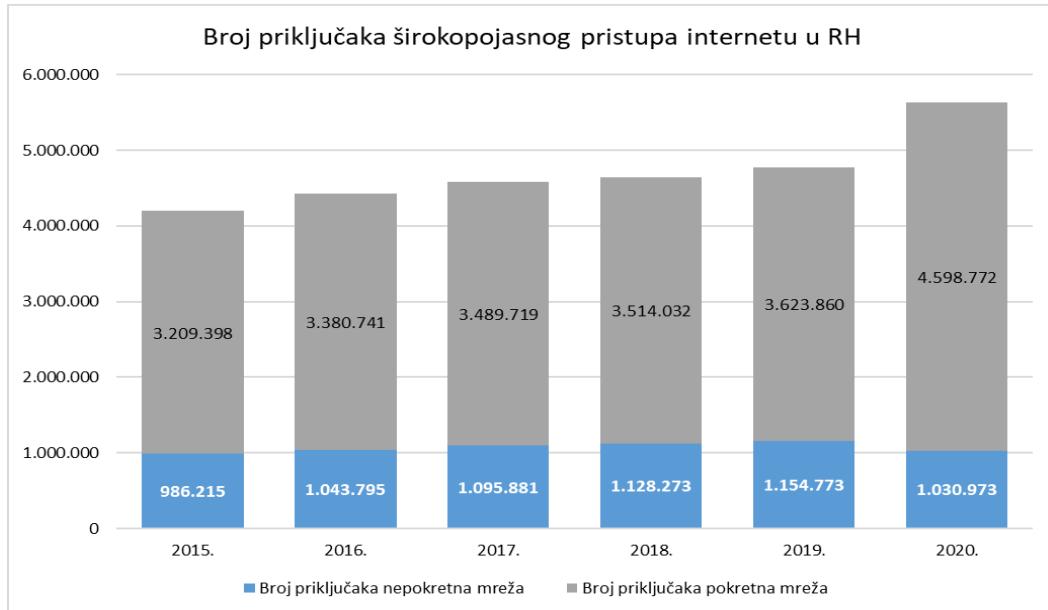
Republika Hrvatska, unatoč brzom razvoju infrastrukture širokopojasnog pristupa, još uvijek ima značajan zaostatak gustoće širokopojasnih priključaka za prosjekom država članica Europske unije. Jedan od glavnih razloga zaostajanja je i neravnomjeran razvoj širokopojasne infrastrukture, osobito u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja u tu infrastrukturu.

Naporima svih tijela državne uprave i drugih tijela javne vlasti u provedbi mjera Strategije za razdoblje od 2016. do 2020. godine ostvarena je ili je u provedbi većina planiranih mjera u cilju razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj. Od 13 mjera iz Akcijskog plana Strategije u potpunosti je provedeno 8 mjera, 2 mjere su u provedbi s krajnjim rokom za provedbu do 31. prosinca 2023. godine, 2 mjere su djelomično provedene te će se nastaviti s dalnjom provedbom. Od provedbe jedne mjere se odustalo tijekom razdoblja, obzirom na okolnosti i rezultate analize.

Na kraju 2020. godine ukupan broj korisnika širokopojasnog pristupa dosegnuo je **5.629.745 korisnika**, od čega je broj širokopojasnih priključaka u nepokretnoj mreži svega 1.030.973, dok je 4.598.772 priključaka u pokretnoj mreži. U promatranom četverogodišnjem razdoblju provedbe Strategije, broj širokopojasnih priključaka u nepokretnoj mreži povećan je svega za 44.758 novih priključaka.

Broj korisnika širokopojasnog pristupa pokretne komunikacijske mreže na kraju 2015. godine iznosio je **3.209.398 korisnika**, dok je na kraju 2020. iznosio **4.598.772**, što čini povećanje za **1.389.374** novih priključaka.

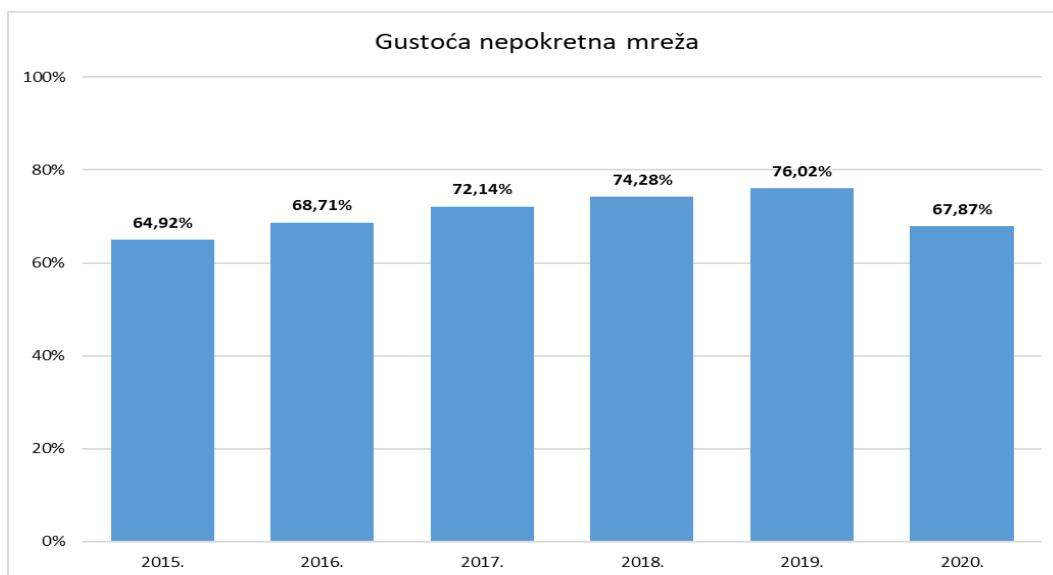
Napomena: Od 2020. godine promijenjena je metodologija izvještavanja i izračuna, te se u broj priključaka širokopojasnog pristupa internetu u nepokretnoj mreži više ne pribrajaju priključci kod kojih se usluga pruža putem pokretne mreže isključivo na odabranoj nepokretnoj lokaciji, a koja ne zadovoljava osnovne obveze vezane za garantiranu brzinu. Navedeni su se priključci do sada izvještavali u dijelu broja priključaka u nepokretnoj mreži te će se slijedom navedenog isti izvještavati u okviru broja priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem pokretne mreže i pripadajućih pokazatelja. S tim u vezi, vidljive su značajne razlike u prijelazu s 2019. na 2020. na obje mreže.

Slika 1 - Broj priključaka širokopojasnog pristupa internetu u RH

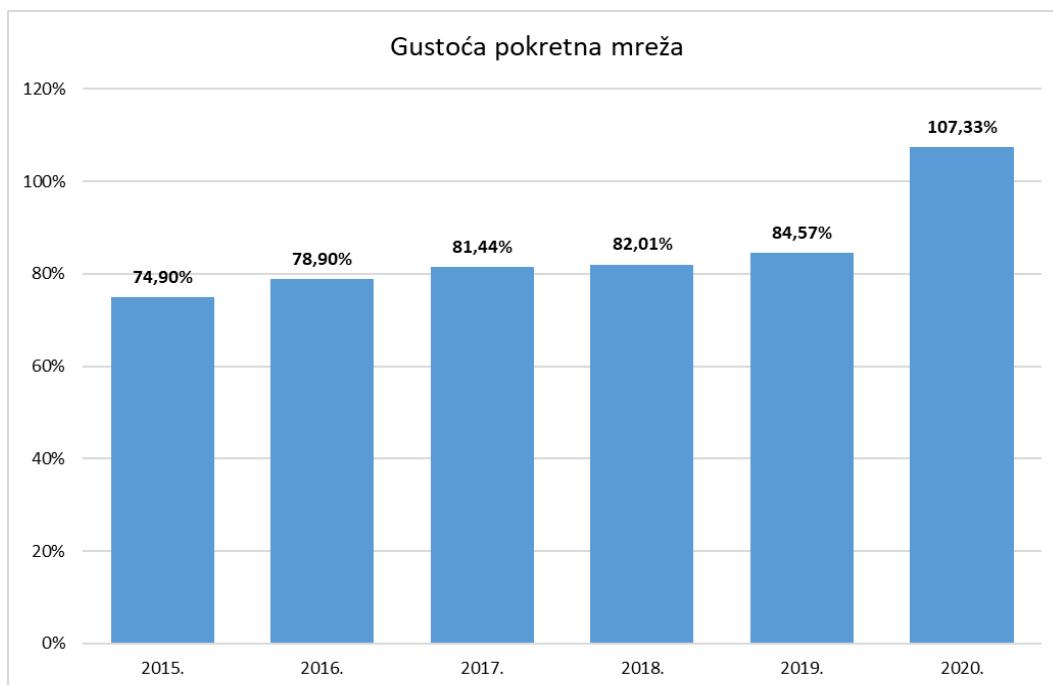
Gustoća priključaka širokopojasnog pristupa internetu u Republici Hrvatskoj u nepokretnoj mreži, na kraju 2015. godine iznosila je 64,92 %, te se može uočiti blagi rast od oko 2% na godišnjoj razini. U posljednjoj godini razdoblja, 2020. vidljivo je umanjenje gustoće na 67,87 %, ali uz napomenu da je u odnosu na razdoblje do 2019. godine promijenjena metodologija izračuna i načina izvještavanja. Prema prijašnjoj metodologiji, rezultat bi u odnosu na kraj 2019. također bio u blagom porastu.

Gustoća u nepokretnoj mreži za 2020. godinu računa se u odnosu na broj kućanstava u Republici Hrvatskoj prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine, dok se u prethodnom izvještavanju do 2019. izračunavalo u odnosu na broj stanovnika.

Slika 2. – Gustoća priključaka širokopojasnog pristupa u nepokretnoj mreži

Gustoća u pokretnoj mreži se računa u odnosu na broj stanovnika u Republici Hrvatskoj prema zadnjem službenom popisu stanovništva iz 2011. godine. U 2020. godini vidljivo je povećanje zbog promjene načina izvještavanja. U priključke širokopojasnog pristupa putem pokretne mreže ubrajamo priključke putem pokretnih telefona, podatkovnih SIM kartica te M2M priključke.

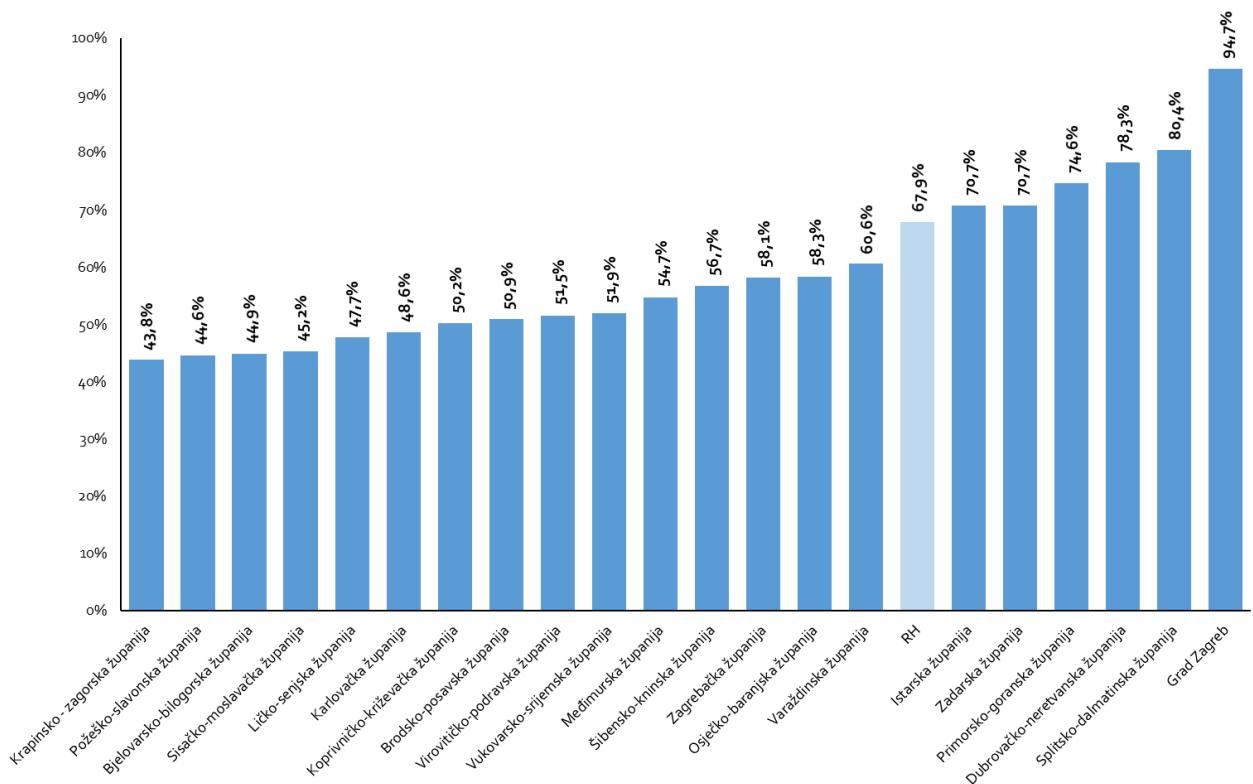

Slika 3 – Gustoća priključaka širokopojasnog pristupa u pokretnoj mreži

Na temelju analize stanja razvijenosti širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj vidljivo je značajno zaostajanje u broju priključaka širokopojasnog pristupa za prosjekom država članica EU, unatoč porastu broja priključaka i korisnika u Hrvatskoj, te i dalje postoje značajne mogućnosti za rast. Širokopojasni pristup putem pokretne mreže zauzima sve veći dio tržišta, što dokazuje i stalni porast broja korisnika usluge širokopojasnog pristupa internetu putem pokretne mreže, što je rezultat načina života i sve veće potrebe za mobilnošću i primjene modernih tehnologija u svakodnevnom načinu života.

Jedna od važnih odrednica Strategije uravnotežen je pristup poticanju razvoja širokopojasnog pristupa u svim područjima Republike Hrvatske. Unatoč ukupnom porastu dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu, ruralna i slabo naseljena područja, zbog izostanka ulaganja privatnog sektora u izgradnju infrastrukture širokopojasnog pristupa, teško mogu očekivati da će u bližoj budućnosti imati razvijen brzi širokopojasni pristup.

Na temelju kontinuiranog praćenja stanja razvijenosti širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj vidljiva je značajna neravnomjernost u broju i gustoći širokopojasnih priključaka po pojedinim županijama i općinama, koja je uzrokovana između ostalog i nedostatnom dostupnosti infrastrukture širokopojasnog pristupa (Slika 4.).

Najveća gustoća širokopojasnih priključaka u nepokretnoj mreži očekivano je u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji (94,7%), potom slijede Splitsko-dalmatinska županija (80,4%) i Dubrovačko-neretvanska županija (78,3%). Najmanja gustoća priključaka je u Krapinsko-zagorskoj županiji (43,8%), a zatim u Požeško-slavonskoj županiji (44,6%). Samo 6 županija nadmašuje prosjek gustoće za Republiku Hrvatsku, koji iznosi 67,9%.

Dosadašnji napredak u implementaciji NGA širokopojasne infrastrukture bio je nezadovoljavajući, te se može zaključiti da je za postizanje strateških ciljeva Europske unije potrebno dodatno potaknuti ulaganja u izgradnju infrastrukture širokopojasnog pristupa, kako bi se povećala pokrivenosti i mogućnost pristupa NGN mrežama.

Prema mjerodavnim pokazateljima iz 2020. godine Republika Hrvatska nije na zadovoljavajućem stupnju digitalizacije u odnosu na ostale države članice Europske unije. EK je u Izvješću digitalnog napretka država članica kroz praćenje indeksa gospodarske i društvene digitalizacije (DESI) u 2020. ocijenila da je napredak Hrvatske ispod prosjeka EU-a, te se tako Hrvatska nalazi na 20. mjestu s ukupnim rezultatom 47,6 u odnosu na prosjek EU-a koji je 52,6. Napredak koji je Hrvatska ostvarila u odnosu na 2019. godinu, uzimajući u obzir ukupni rezultat, nije bio dostatan da bi se ostvario pomak na ljestvici s 20. mesta. Značajniji pomak izostao je radi ispodprosječnih rezultata u dvije od ukupno pet dimenzija DESI-ja. U tri dimenzije (ljudski kapital, upotreba internetskih usluga i integracija digitalne tehnologije), Hrvatska je na razini ili blizu prosjeka EU-a (12.–15. mjesto), dok u dvije dimenzije (povezivost i digitalne javne usluge) zaostaje za prosjekom EU-a te zauzima 25. mjesto. Unatoč visokoj razini interakcije između tijela javne uprave i javnosti na internetu (uslugama e-uprave aktivno se koristi 65 % korisnika interneta), pokazatelji „unaprijed ispunjeni obrasci“ i „kompletnost usluga dostupnih na internetu“ koje EK koristi u procjeni kvalitete digitalnih javnih usluga, nisu na razini prosjeka EU-a te se promatrajući dimenziju „digitalne javne usluge“, Hrvatska nalazi na samom začelju EU-a.

Kako bi se potaknula ulaganja i osigurala ravnomjernost u dostupnosti infrastrukture širokopojasnog pristupa u svim hrvatskim regijama, opravdano je dodjeljivanje državnih poticaja za izgradnju širokopojasnih mreža u vidu sufinanciranja izgradnje tih mreža ili putem drugih mehanizama, u skladu s pravilima o državnim potporama, pri čemu je moguće koristiti i druge financijske instrumente primjerene određenoj lokalnoj zajednici. Stoga je bilo od iznimne važnosti provesti **Okvirni nacionalni program za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja (ONP)**, za pristupnu

infrastrukturu u kritičnim, tzv. "bijelim područjima", te **Nacionalni program razvoja širokopojasne agregacijske infrastrukture u područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja, kao preduvjet razvoja pristupnih mreža novih generacija (NGA) (NP-BBI)**, koji predstavlja skup smjernica za izradu projekata izgradnje agregacijske mreže. Provedba ovih programa je predviđena do kraja 2023. godine.

Razvojem pristupnih mreža velikih brzina i na njima temeljenih novih širokopojasnih usluga i pripadajućih sadržaja stvorit će se temelji za ubrzani gospodarski rast i novo zapošljavanje u kontekstu razvoja digitalnog gospodarstva i društva u cjelini, koje može ostvariti konkurentne prednosti na jedinstvenom tržištu Europske unije.

Dodatno, kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19 tijekom 2020. bitno je utjecala na najvažnije pokazatelje vezane uz korištenje interneta. Taj utjecaj nije vidljiv u DESI izvještaju za 2020., jer su u njemu obuhvaćeni statistički podaci za 2019. Stoga DESI izvještaj za 2020. treba promatrati u svjetlu potražnje koja je opteretila digitalnu infrastrukturu i digitalne usluge tijekom pandemije, te neposrednih mjera koje su poduzele države članice. Stoga, prilikom planiranja oporavka, posebnu pozornost treba posvetiti pokazateljima mjerodavnima za snažniji i stabilniji gospodarski oporavak i digitalnu transformaciju, ponajprije mrežama vrlo velikog kapaciteta i 5G mrežama, digitalnim vještinama, naprednim digitalnim tehnologijama za poduzeća te digitalnim javnim uslugama. Republika Hrvatska poduzela je velik broj ciljanih mjera u digitalnom području radi suzbijanja krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, obuzdavanja zaraze i pomoći zdravstvenom sustavu. Hrvatska usto unapređuje informatičke sustave i rješenja za e-zdravstvo.

Kad je riječ o obrazovanju, sredinom ožujka 2020. prekinuta je redovita nastava u školama i na fakultetima i organizirana je virtualna nastava i on-line predavanja na internetu. Učenici nižih razreda osnovne škole nastavu mogu pratiti i putem posebnih televizijskih emisija koje se emitiraju na nacionalnoj televiziji. Kako bi nastavne metode bolje funkcionalne, učenici i studenti mogu se koristiti različitim kanalima za komunikaciju s kolegama, učiteljima i profesorima.

Javna uprava ubrzano se digitalizira zbog promicanja rada na daljinu. Gradani mogu bez poteškoća potpisivati službene dokumente digitalnim potvrdoma i e-potpisima ili zatražiti e-propusnice na internetu te putem sustava e-Gradani zatražiti i dobiti potrebne dokumente. Hrvatska je pokrenula digitalne inicijative usmjerene na poljoprivredni sektor u svrhu bolje komunikacije, suradnje i dodjele sredstava. Uspostavljena je nacionalna platforma za internetsku tržnicu s ciljem da se javnim tijelima olakša traženje dobavljača te da se omogući prodaja domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Kada je riječ o DESI pokazateljima koji su osobito važni za gospodarski oporavak nakon krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, Hrvatska ima dobre rezultate u digitalizaciji poduzeća i ima kontinuirani napredak u uvođenju mreža vrlo velikog kapaciteta. No potrebno je provesti postupak dodjele radiofrekvencijskog spektra za 5G mreže i povećanje razine digitalnih vještina, uz modernizaciju i poboljšanje usluga e-uprave.

Ocjena ukupne uspješnosti Strategije u ostvarenju strateških ciljeva

U odnosu na uspješnost ostvarenja dva temeljna cilja koja je Vlada Republike Hrvatske istaknula u ovoj Strategiji, a koji se odnose na pokrivenost pristupnim mrežama sljedeće generacije koje omogućuju pristup internetu brzinama većim od 30 Mbit/s za sve stanovnike Republike Hrvatske te da najmanje 50% kućanstava u Republici Hrvatskoj budu korisnici usluge pristupa internetu brzinom od 100 Mbit/s ili većom, postignuti rezultati znatno su ispod očekivanih, što je vidljivo u tablici pokazatelja uspješnosti.

Pokazatelj uspješnosti (indikator)	Opis indikatora	2015. početna vrijednost	2018. planirano	2020. planirano	Ostvareno do kraja 2020.
Dostupnost NGA širokopojasnog pristupa	Postotak kućanstava u području dostupnosti NGA (≥ 30 Mbit/s)	52 %	80 %	100 %	86,3 %
Gustoća nepokretnih širokopojasnih priključaka (kućanstva)	Udjel kućanstava koja koriste nepokretni širokopojasni pristup (≥ 2 Mbit/s)	53,83 %	65 %	80 %	67,2 %
Zastupljenost širokopojasnih priključaka velikih brzina	Udjel priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem nepokretnih mreže velikih brzina (≥ 30 Mbit/s) u ukupnom broju nepokretnih širokopojasnih priključaka	2,79 %	40 %	80 %	42 %
Gustoća nepokretnih ultrabrzih širokopojasnih priključaka (kućanstva)	Udjel kućanstava koja koriste ultrabrizi nepokretni širokopojasni pristup (≥ 100 Mbit/s)	0,26 %	15 %	50 %	11 %

Zaključno, s obzirom na pokazatelje koji pokazuju pozitivni, ali još uvijek nedostatan pomak, potrebno je nastaviti, poticati i ubrzati razvoj infrastrukture širokopojasne infrastrukture i mreža vrlo velikih kapaciteta koje omogućavaju gigabitnu povezivost kao osnovnih preduvjeta za daljnji razvoj elektroničkih komunikacijskih usluga i provedbu digitalne tranzicije društva i gospodarstva.